

---

*Informacja nt. realizacji
Programu Polityki
Senioralnej miasta
Opola za 2023 rok*

Opole, 2024 r.

Wstęp

W ostatnich kilkudziesięciu latach intensywność starzenia się społeczeństw, szczególnie w państwach wysoko rozwiniętych wzrasta, co przy jednoczesnym spadku przyrostu naturalnego sprawia, że odsetek ludzi starych w społeczeństwie szybko rośnie. Jest to skutek wydłużania się trwania ludzkiego życia, postępu cywilizacyjnego i poprawy jakości życia. Wraz z rozwojem miast zwiększa się udział osób po 60 roku życia w ich populacji.

Z danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wynika, że w województwie opolskim zmniejszył się udział osób w wieku 15-64 lata (o 5,5 p. proc.), przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku 65 lat i więcej (o 5,1 p. proc.). Niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności, przy wydłużającym się przeciętnym trwaniu życia, determinują proces starzenia się społeczeństwa.

Do podstawowych miar określających zaawansowanie tego procesu zalicza się m.in. współczynnik starości demograficznej (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności) oraz indeks starości (liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat). **W 2021 r. już blisko co 5 mieszkańców Opolszczyzny miał 65 lat i więcej** (19,3% wobec 14,2% w 2011 r.). Przeciętnie w kraju udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności kształtował się na niższym poziomie (18,6% wobec 13,6%).

Polityka senioralna jest istotnym punktem zainteresowania władz Opola. Szczególną uwagę w Mieście zwraca się na potrzebę całościowego podejścia do polityki senioralnej i starzenia się społeczeństwa Opola. I choć w Polsce można zaobserwować utrzymywanie się podejścia ograniczającego do spojrzenia na prawa osób starszych wyłącznie w kontekście pomocy społecznej, a nawet niepokojące pogłębienie tego zjawiska, w Opolu kształtowana jest i kompleksowo prowadzona polityka senioralna, która nie różnicuje osób starszych ze względu na ich sytuację ekonomiczną. Wieloaspektowa polityka senioralna Miasta w kompleksowy sposób odpowiada na różnorodne potrzeby tej grupy osób, zapewniając starszym mieszkańcom Opola możliwość korzystania z pełni ich praw.

Należy mieć świadomość, iż brak rozróżnienia działań na rzecz walki z ubóstwem od działań skierowanych do ogółu osób starszych może być odbierany jako efekt działania negatywnych stereotypów, kojarzących starość z ubóstwem, słabością i potrzebami w zakresie wsparcia. Te stereotypy wpisują się w zjawisko ageizmu, tj. dyskryminacji oraz nieuzasadnionych poglądów i przesądów dotyczących jednostek lub całych grup społecznych opartych na ich wieku. Temu zjawisku władze Opola zdecydowanie się sprzeciwiają pokazując, że sposobem na dobrze prowadzoną politykę senioralną jest realizacja przemyślanej i wieloaspektowej strategii.

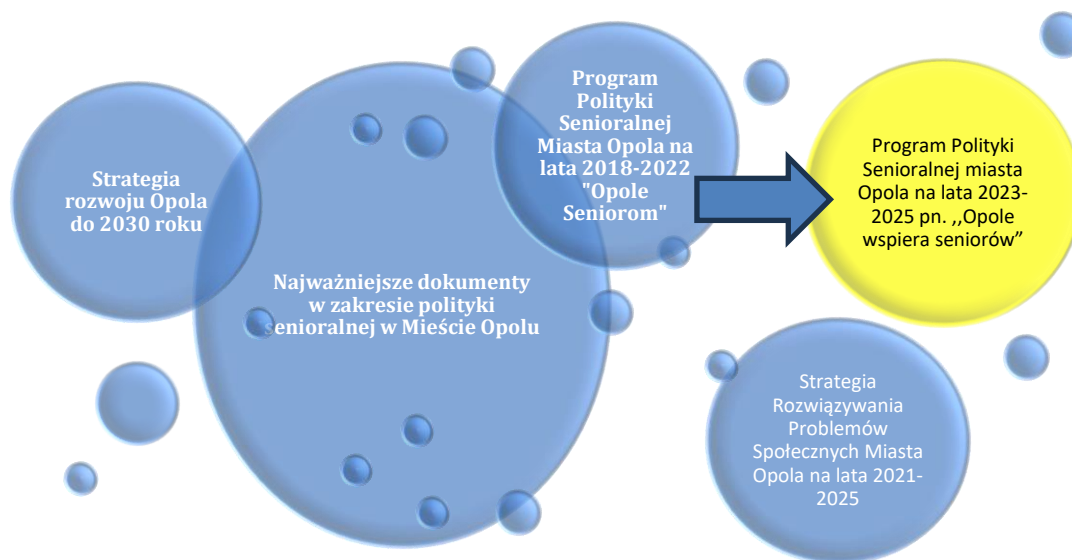
W 2023 roku z pomocy społecznej w Opolu skorzystało **759 seniorów**.

1. Dokumenty dotyczące polityki senioralnej w mieście Opolu

Dokumentem strategicznym Miasta jest **Strategia rozwoju Opola do 2030 r.**, która wyznacza kierunki rozwoju naszego miasta do roku 2030. Trzon wizji rozwoju Miasta Opola stanowią takie pojęcia jak: technologie, region, zieleni i środowisko, obywatel, nauka.

Zagadnienia z obszaru polityki społecznej regulowane są w innych dokumentach o charakterze programowym i operacyjnym. Takim dokumentem jest m.in. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Opola na lata 2021 – 2025**, przyjęta przez

Radę Miasta Opola w 2021 roku. Uchwałą Rady Miasta Opola z dnia 30 listopada 2017 r. został przyjęty **Program Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom”**, który był pierwszym w historii samorządu Opola dokumentem ujmującym w sposób kompleksowy kwestie senioralne. Polityka senioralna Miasta to skoordynowany system działań, realizowanych we współpracy ze środowiskiem lokalnym, którego celem jest samodzielne i godne życie starszych mieszkańców miasta. Bezpośrednim adresatem Programu są seniorzy - osoby które ukończyły 60 lat i które mieszkają w Opolu.

Uchwałą Nr LXVII/1194/23 Rady Miasta Opola z dnia 26 stycznia 2023 r. został przyjęty nowy **Program Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”**.

2. Infrastruktura ochrony zdrowia dedykowana osobom starszym

Stan opieki zdrowotnej w mieście Opolu, w tym dla seniorów, jest adekwatny do sytuacji panującej w całym kraju. Niedofinansowanie świadczeń oraz placówek medycznych, jak również braki kadrowe wśród personelu medycznego odbijają się negatywnie zarówno na zdrowiu pacjentów, jak i na całym procesie leczenia.

W 2023 r. na terenie Miasta Opola funkcjonowały:

- **podstawowa opieka zdrowotna** (15 podmiotów leczniczych, które udzielały świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w ramach kontraktu zawartego z NFZ),
- **ambulatoryjna opieka specjalistyczna** (55 podmiotów leczniczych udzielających świadczeń z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach kontraktu zawartego z NFZ),
- **opieka szpitalna** (7 placówek działających na podstawie kontraktu zawartego z NFZ),
- **ratownictwo medyczne** (świadczenia ratownictwa medycznego na podstawie kontraktu zawartego z NFZ realizowało Opolskie Centrum Ratownictwa Medycznego przy

ul. Mickiewicza 2-4 oraz Szpitalne Oddziały Ratunkowe w Szpitalu Wojewódzkim Sp. z o.o. przy ul. Katowickiej 64 i w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym przy Al. Witosa 26),

- **opieka długoterminowa** (2 zakłady opiekuńczo-lecznicze (ZOL) działające na podstawie kontraktu zawartego z NFZ),
- **opieka paliatywna** (2 hospicja stacjonarne działające na podstawie kontraktu zawartego z NFZ),
- **nocna i świąteczna opieka zdrowotna** (świadczenia nocnej i świątecznej opieki udzielane są w Poradni Urazowo-Ortopedycznej Szpitala Wojewódzkiego Sp. z o.o. przy ul. Katowickiej 64).

Pacjenci powyżej 65 roku życia często cierpią na wiele schorzeń przewlekłych (nadciśnienie tętnicze, miażdżyca tętnic, cukrzyca, choroby zwyrodnieniowe stawów, osteoporoza, choroby nowotworowe) oraz charakterystycznych dla wieku podeszłego, jak otępienie, choroba Parkinsona, zespół majaczeniowy, niedosłuch i niedowidzenie.

Dlatego też, w podmiocie leczniczym ze 100% udziałem Miasta Opola, tj. w Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o., oprócz poradni podstawowej opieki zdrowotnej, funkcjonuje również wiele poradni specjalistycznych, z których mogą korzystać seniorzy, m.in. kardiologiczna, diabetologiczna, reumatologiczna, laryngologiczna, neurologiczna, onkologiczna, geriatryczna, okulistyczna, dermatologiczna, itp. Placówka funkcjonuje w 4 różnych lokalizacjach na terenie Miasta Opola, a mianowicie przy ul. Kościuszki 2, ul. Waryńskiego 30, ul. Licealnej 18 oraz Al. Witosa 26.

3. Programy polityki zdrowotnej dla osób starszych realizowane przez Miasto Opole w 2023 r.

3.1 Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy

Osteoporoza jest metaboliczną chorobą kości charakteryzującą się zmniejszeniem masy kostnej, upośledzeniem mikrostruktury tkanki kostnej i w konsekwencji obniżeniem wytrzymałości mechanicznej na obciążenia i urazy, a więc zwiększeniem podatności na złamania. Choroba ta w ciągu ostatnich lat stała się problemem społecznym, jest ona jednym z najczęstszych schorzeń w populacji dorosłych. Jest trzecią, po chorobach układu krążenia i chorobach nowotworowych, przyczyną śmierci osób w podeszłym wieku. Z szacunków wynika, że w Polsce w 2035 r. będzie żyło około 3,5 mln osób ze złamaniem osteoporotycznym - o ponad 30% więcej niż w 2008 r. Po złamaniu kości szyjki udowej u osób w podeszłym wieku, po roku - na skutek powikłań umiera ponad jedna piąta pacjentów. Połowa chorych, którzy przeżyją krytyczny rok, pozostaje niepełnosprawna.

Od 2011 r. Miasto Opole finansuje badania w kierunku wczesnego wykrywania osteoporozy u swoich mieszkańców. W 2023 r. w ramach realizacji Programu szacowano 10-letnie ryzyko złamania kości metodą FRAX w całej populacji kobiet w wieku ≥ 65 lat, kobiet w wieku 40-64 lat z co najmniej jednym dodatkowym czynnikiem ryzyka złamania osteoporotycznego oraz - po objęciu działaniami całej populacji kobiet, mężczyzn w wieku ≥ 75 lat.

Pacjent wypełniał ankietę mającą na celu rozpoznanie czynników ryzyka wystąpienia u niego osteoporozy. Dane zawarte w ankiecie oraz wskaźnik T-Score BMD szyjki kości

udowej służyły do obliczenia 10-letniego ryzyka złamania kości. W przypadku wysokiego ryzyka złamań wykonywane było badanie densytometryczne. Po badaniu pacjent otrzymywał jego opis wraz z wnioskami, a także informację o parametrach uwapnienia badanych elementów kośćca. W oparciu o stwierdzone zagrożenie złamania kości zalecana była dalsza kwalifikacja do badań densytometrycznych w kolejnych latach. W przypadku nieprawidłowego wyniku badania zalecana była również konsultacja u lekarza POZ w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Ponadto, w ramach Programu, przeprowadzano działania edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości zdrowotnej osób uczestniczących w Programie na temat osteoporozy i jej skutków, jak również kształtowania u nich właściwych postaw prozdrowotnych oraz rozwijania prawidłowych nawyków żywieniowych eliminujących ryzyko zachorowania na osteoporozę. Każda osoba biorąca udział w Programie otrzymała również stosowne ulotki informacyjno-edukacyjne dotyczące osteoporozy i jej zapobiegania.

Na realizację Programu w 2023 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości **300.000,00 zł** (w tym kwota w wysokości 120.000,00 zł pozyskana z Narodowego Funduszu Zdrowia).

Program był realizowany przez Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. przy ul. Budowlanych 4.

Realizację Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy na przestrzeni lat 2011-2023 obrazuje poniższa tabela:

Rok	Liczba osób objętych programem	Liczba osób, u których rozpoznano osteoporozę	Liczba osób, u których wykryto osteopenię	Liczba osób z wynikiem prawidłowym	Liczba osób skierowanych do dalszej diagnostyki i leczenia osteoporozy w poradni specjalistycznej	Liczba osób do leczenia profilaktycznego	Wydatkowane środki (zł)
2011	3.333	210	1.206	1.917	210	1.206	199.980,00
2012	3.203	77	991	2.135	149	934	256.240,00
2013	2.700	71	862	1.767	109	830	216.000,00
2014	2.535	37	810	1.688	39	808	202.800,00
2015	3.187	93	1.090	2.004	285	924	254.960,00
2016	3.187	50	1.135	2.002	119	1.074	254.960,00
2017	1.958	43	708	1.188	62	708	148.520,00
2018	2.074	55	708	1.305	61	708	160.420,00
2019	2.377	61	853	1.460	64	853	185.910,00
2020	1.567	43	600	924	44	600	124.100,00
2021	1.785	54	725	1.006	55	726	142.440,00
2022	2.183	80	875	1.228	80	875	251.040,00
2023	2.535	139	1.118	1.278	139	1.118	300.000,00
Razem	32.624	1.013	11.681	19.902	1.416	11.364	2.697.370,00

W ramach Programu w 2023 r. przebadano **2.535 osób**. Łącznie nieprawidłowości wykryto u 1.257 osób, co stanowi 49,59 % wszystkich przebadanych osób.

3.2 Program szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie

Grypa jest chorobą zakaźną układu oddechowego wywołaną przez zakażenie wirusem grypy. Przenosi się on między ludźmi drogą kropelkową, np. podczas kichania lub kaszlu. U chorej osoby wydalanie wirusów rozpoczyna się najczęściej w przeddzień pojawienia się pierwszych objawów i może utrzymywać się przez kolejne 5-10 dni. Stąd właśnie rozprzestrzenianie się grypy jest takie szybkie. Każdego roku w okresie jesieni i zimy w Polsce zapada na nią od kilkuset tysięcy do kilku milionów osób. W dużej części przypadków mogą występować powikłania, łącznie z przypadkami zgonu. Grypa z uwagi na wielorakość objawów często mylona jest z przeziębieniem lub innymi infekcjami dróg oddechowych, co powoduje, że jest często lekceważona, a przez to niebezpieczna.

Zachorowania na grypę pociągają za sobą też duże koszty społeczne, m.in. zwolnienia lekarskie. Taniej się jest zaszczepić i nie chorować albo zachorować lekko, niż potem zachorować na grypę i wydać na lekarstwa trzy razy więcej, a przy powikłaniach nawet kilkanaście razy więcej. Osoby od 65 roku życia mają w szczególności osłabione mechanizmy obronne organizmu, zatem infekcja spowodowana przez wirus grypy wraz z późniejszymi powikłaniami może nawet zakończyć się u nich zgonem.

Skuteczność szczepień przeciwko grypie w grupie osób w podeszłym wieku, według wytycznych praktyki klinicznej, uważana jest za dowiedzioną, a korzyści przeważają nad potencjalnym ryzykiem związanym z podawaniem szczepionki. Szczepienia przeciwko grypie znajdują się w grupie szczepień zalecanych.

Od 2017 r. Miasto Opole finansuje Program szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie. Głównym celem Programu jest obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu grypy i związanych z nią powikłań.

Na realizację Programu w 2023 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości **238.443,60 zł** (w tym kwota w wysokości 54.809,60 zł pozyskana z Narodowego Funduszu Zdrowia).

W 2023 r. z bezpłatnych szczepień profilaktycznych mogli skorzystać mieszkańcy miasta Opola od 65 roku życia. W pierwszej kolejności szczepieniami zostali objęci wszyscy wyrażający chęć na takie szczepienie oraz nie mający przeciwwskazań medycznych do jego wykonania podopieczni domów pomocy społecznej oraz zakładów opiekuńczo-leczniczych z terenu miasta Opola.

Program był realizowany przez Centrum Zdrowia w Opolu Sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 2, ul. Waryńskiego 30, ul. Licealnej 18 oraz Al. Witosa 26 (budynek D).

Realizację Programu profilaktyki szczepień profilaktycznych osób od 65 roku życia przeciwko grypie w latach 2017-2023 obrazuje poniższa tabela:

Rok	Liczba zaszczepionych osób	Kwota wydatkowanych środków (zł)
2017	1.149	62.040,00
2018	2.224	140.000,00
2019	1.999	123.348,00
2020	2.867	161.300,00
2021	2.780	233.480,00
2022	3.214	276.250,00
2023	2.865	238.443,60
Razem	17.098	1.234.861,60

W ramach Programu w 2023 r. zaszczepiono łącznie **2.865 seniorów**.

4. Realizacja polityki społecznej na rzecz osób starszych

4.1 Usługi społeczne dla osób starszych

Jednym z elementów działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu jest pomoc środowiskowa, której strategicznym celem jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja celów pomocy społecznej odbywa się przede wszystkim przez świadczenie pracy socjalnej, wspieranie klientów świadczeniami pieniężnymi oraz usługami opiekuńczymi. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi.

Do najczęstszych przyczyn zmuszających emerytów do korzystania z pomocy społecznej należą:

- 1) niskie emerytury i związane z tym ubóstwo,
- 2) choroby - brak środków na zakup leków,
- 3) wynikające z wieku i niepełnosprawności ograniczenie zdolności do samoobsługi,
- 4) samotność i związana z tym bezradność w załatwianiu życiowych spraw.

Program pomocy osobom starszym i długotrwale chorym w roku 2023 r. obejmował:

- pomoc finansową,
- system usług opiekuńczych,
- propozycje sposobu życia, opartego o rozwój zainteresowań naukowych, kulturalnych, turystycznych oraz czynny wypoczynek,
- telefoniczne konsultacje psychologiczne,
- stały telefoniczny monitoring osób niesamodzielnych,
- realizację rządowego Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- zaopatrzenie seniorów w środki ochrony osobistej (dostarczanie na bieżąco do miejsca zamieszkania).

Proponowane formy miały na celu utrzymanie seniorów jak najdłużej w środowisku i zdolności do samoobsługi. Program realizowany był przez Dział Pomocy Środowiskowej, Domy Dziennego Pobytu i Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”.

W roku 2023 z powodu długotrwałej choroby i niepełnosprawności skorzystało z pomocy finansowej 1765 osób. Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, świadczona była 383 niesamodzielnym osobom.

4.2 Wsparcie usług opiekuńczych w mieście Opolu

Zapewnienie usług opiekuńczych osobie samotnej, pozbawionej pomocy innych osób, gdy rodzina nie jest w stanie jej udzielić w miejscu jej zamieszkania, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, jest zadaniem obowiązkowym

gminy. Taka pomoc może być również przyznawana osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie jej udzielić. Realizacja tego świadczenia umożliwia przede wszystkim osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym fizycznie pozostanie w swoim środowisku zamieszkania.

W 2023 r. pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub specjalistycznych usług opiekuńczych zorganizowano dla 383 osób.

W 2023 r. wydatki przeznaczone na pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób wymagających takiego wsparcia wynosiły 4.644.712 zł.

5. Infrastruktura pomocy społecznej

5.1 Domy pomocy społecznej na terenie Miasta Opola

Miasto Opole, podobnie jak inne jednostki samorządu terytorialnego, w ramach polityki senioralnej i zadań o charakterze obowiązkowym zapewniają pobyt w całodobowych placówkach wsparcia osobom, które ze względu na swój stan zdrowia, wiek i niepełnosprawność wymagają stałej opieki i wsparcia w życiu codziennym. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne w celu zapewnienia godnych warunków życia mieszkańców zgodnie z obowiązującymi standardami.

Schemat trybu kierowania osób do Domu Pomocy Społecznej

Gmina Opole w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. skierowała 92 osoby do domów pomocy społecznej, w tym do 3 domów na terenie miasta Opola - 51 osób oraz do domów poza Opolem - 41 osób. Analiza danych wskazuje na spadek liczby osób skierowanych do DPS z 117 osób w 2022 roku do 92 osób w 2023 roku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku na przyjęcie do DPS oczekiwało 53 osoby.

W domach pomocy społecznej w roku 2023 r. umieszczono ogółem 52 mieszkańców Opola wymagających zapewnienia całodobowej opieki. W oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego - na podstawie postanowienia sądu w domach pomocy społecznej w 2023 r. zostały umieszczone 3 osoby.

W okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 r. w domach pomocy społecznej umieszczonych było 374 osób. Na dzień 31 grudnia 2023 roku umieszczonych było w domach pomocy społecznej łącznie 313 osób.

Łącznie Gmina Opole poniosła wydatki za 374 osoby przebywające w 46 domach pomocy społecznej. Łączny koszt Gminy Opole wyniósł 12 810 386,61 zł. W roku 2023 wydatki Gminy Opole związane z opłatami za pobyt w domu pomocy społecznej wyniosły 10 732 999,70 zł. Analiza wydatków poniesionych na zadania w zakresie utrzymania mieszkańców Opola w domach pomocy społecznej wskazuje, że wydatki w 2023 r., w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 2 077 386,91 zł.

Odpłatność gminy Opole za pobyt w DPS na przestrzeni lat 2017-2023 (w mln zł) przedstawia się następująco:

rok	liczba osób	odpłatność gminy Opole	zwiększenie w stosunku do roku poprzedniego	zwiększenie od 2017	zwiększenie od 2017 w %
2017	374	6,04	-	-	
2018	362	6,79	0,75	0,75	
2019	292	7,84	1,05	1,80	29,8%
2020	371	8,32	0,48	2,28	37,75%
2021	289	9,28	0,96	3,24	53,64%
2022	376	10,54	1,26	4,50	74,5%
2023	374	12,81	2,27	6,77	112,09%

a) Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu przy ul. Chmielowskiej 6

Placówka posiadała 138 miejsc, w tym 92 miejsca przeznaczone dla osób w podeszłym wieku oraz 46 miejsc przeznaczonych dla osób przewlekle somatycznie chorych. W 2023 roku do DPS przyjęto 25 osób, dla których utworzono indywidualne plany wsparcia. W okresie całego roku zmarło 27 osób, a 1 osobę skierowano do innej placówki. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w placówce mieszkało 107 osób. Średnia ilość mieszkańców w roku 2023 wyniosła 101 osób. Brak wypełnienia wszystkich miejsc spowodowany był zmianą terminu przyjęć przez osoby oczekujące w kolejce. Często jako powód takiej zmiany osoby te wskazywały na konieczność uregulowania spraw osobistych np. mieszkaniowych. Pozostałe przyjęcia realizowano na bieżąco na podstawie otrzymanych Decyzji z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu.

W 2023 roku mieszkańcy DPS dla Kombatantów w Opolu korzystali z licznych zajęć i byli uczestnikami imprez okolicznościowych oraz wydarzeń kulturalnych i religijnych organizowanych zarówno na terenie DPS jak i wyjazdowych. W ramach organizacji imprez Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów współpracował z fundacjami i osobami prywatnymi. W ramach akcji wspierających udało się pozyskać pakiety prezentowe dla mieszkańców z okazji Świąt Bożego Narodzenia od takich firm jak Biedronka, Orlen, CH Turawa Park, Agencji marketingowej, a także od szkół, przedszkoli i lokalnej społeczności. Informacje o wszystkich wydarzeniach organizowanych dla mieszkańców publikowane są na platformie Facebook Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu.

W DPS odbywają się regularne wizyty pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu, którzy w trakcie wizyty wyrabiają mieszkańcom Domu karty biblioteczne, dostarczają

zamówione pozycje zbiorów bibliotecznych oraz przyjmują zamówienia wybranych tytułów. Spotkania odbywają się raz w miesiącu.

DPS współpracował z Radą Kobiet w Opolu. Członkinie z Rady Kobiet organizowały spotkania oraz warsztaty tematyczne, w których uczestniczyli mieszkańcy. Zajęcia były bardzo popularne wśród pensjonariuszy, co było odzwierciedlone we frekwencji podczas warsztatów.

W DPS odbywały się regularnie zajęcia z dogoterapii. Bliski i naturalny kontakt mieszkańca ze zwierzęciem, znacząco poprawia samopoczucie pensjonariuszy, stanowi dodatkowe wsparcie w leczeniu chorób ciała i umysłu, wspomaga rehabilitację osób z niepełnosprawnością.

DPS zapewniał mieszkańcom dostęp do usług mobilnego fryzjera, który odwiedzał Placówkę w umówionych dniach. Ogromne zainteresowanie usługami fryzjerskimi spowodowało konieczność prowadzenia stałych zapisów mieszkańców z odpowiednim wyprzedzeniem.

Przy DPS dla Kombatantów w Opolu działa Stowarzyszenie „Jesień”, którego misją jest wszechstronne wsparcie seniorów zamieszkujących ww. placówkę.

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu jest dobrze znany społeczności lokalnej i ponadlokalnej, integruje różne grupy społeczne poprzez szeroką współpracę z innymi placówkami i organizacjami społecznymi.

W Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu realizowane są zajęcia dla mieszkańców w oparciu o miesięczne plany pracy, według opracowanego stałego tygodniowego harmonogramu zajęć. Zajęcia obejmują między innymi:

- arteterapię,
- ergoterapię,
- muzykoterapię,
- dogoterapię,
- zajęcia edukacyjne dla seniorów,
- socjoterapię,
- zajęcia z tematyki kosmetycznej,
- zajęcia gimnastyczne i relaksacyjne.

5.2 Działalność Domów Dziennego Pobytu w Opolu

Osoby wymagające wsparcia z powodu niepełnosprawności wynikającej z podeszłego wieku, kierowane są do placówek wsparcia dziennego – domów dziennego pobytu.

a) Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień”

Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień” realizuje podstawowe zadania z zakresu pomocy w organizacji i aktywizacji życia osobom starszym. Dom działa od 1987 r. i funkcjonuje na bazie spółdzielczego Domu Złotej Jesieni (148 mieszkań przystosowanych dla emerytów, również poruszających się na wózkach inwalidzkich). Od początku istnienia Dom prowadzi działalność na rzecz środowiska lokalnego, mającą na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i z niepełnosprawnościami. Dom promuje profilaktykę prozdrowotną oraz edukacyjną i kulturalną. Placówka świadczy usługi dla mieszkańców Domu Złotej Jesieni, jak również innych osób starszych z miasta Opola. Bardzo

ważnym elementem jest stołówka i możliwość skorzystania z obiadów na miejscu, a także na wynos. W 2023 r. kuchnia wydała 51 247 posiłków (osobodni), codziennie kuchnia gotuje 250 pełnych obiadów. W 2023 r. z działalności kulturalno-oświatowej skorzystały 337 osoby, w tym 241 kobiet i 96 mężczyzn.

Bardzo ważną rolę w DDP odgrywa działalność kulturalno-oświatowa oraz terapeutyczna, w ramach której działają:

- zespół wokalny „Złoty Liść”,
- pracownia terapii zajęciowej,
- nauka rysunku i malarstwa,
- gimnastyka usprawniająca,
- grupa taneczna „Senior Dance”,
- praca z ciałem i oddechem,
- ćwiczenia pamięci i pracy mózgu,
- indywidualne spotkania z psychologiem,
- kawiarenka „Słodka Chwila”,
- biblioteka (współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną),
- kawiarenka internetowa,
- kącik kulinarny,
- rozgrywki brydżowe,
- nauka języka angielskiego dla trzech grup (początkująca, średnio zaawansowana, zaawansowana),
- koncerty chóru „Złoty Liść” oraz pokazy tańca Senior Dance,
- comiesięczne zabawy taneczne i biesiady,
- wycieczki autokarowe i rowerowe,
- imprezy integracyjne oraz spotkania okolicznościowe,
- Opolskie Śniadanie Wielkanocne na Rynku,
- XXV Opolskie Dni Seniora pod hasłem „Sięgnijmy Gwiazd”,
- obchody Światowego Dnia Inwalidy we współpracy ze Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, oddział Opole,
- prelekcje promujące profilaktykę prozdrowotną oraz dbałość o bezpieczeństwo seniorów,
- warsztaty kulinarne i prelekcje z dietetyki i zdrowego stylu życia prowadzone przez przedstawicieli Banku Żywności w Opolu,
- „Bezpieczny Senior” – cykl spotkań z przedstawicielami policji oraz straży miejskiej,
- cykliczne wywiady z ciekawymi ludźmi w ramach cyklu „Złote Gadki Szmutki”, które można oglądać na kanale YouTube pod nazwą: Dom Dziennego Pobytu Złota Jesień w Opolu, na którym prezentowane są również różne aktywności Domu, m.in. relacje z koncertów, uroczystości, a także filmy instruktażowe,
- codzienna gimnastyka jak również spacerzy tematyczne.

Nieodłącznym elementem działalności Domu były biesiady oraz koncerty z udziałem zespołu wokalnego „Złoty Liść” i grupy tanecznej „Senior Dance”. Duża grupa seniorów chętnie

brała udział w działaniach sportowych m.in. w Wojewódzkiej Olimpiadzie Senioralnej w Stegu Arena, a także w turniejach kręglowych organizowanych przez Centrum Seniora w Opolu.

Placówka współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami pozarządowymi przy realizacji wspólnych przedsięwzięć adresowanych do najstarszych mieszkańców miasta Opola, np. koncerty w Domu Pomocy Społecznej w Opolu, współpraca z TVP3 Opole, w ramach której seniorzy brali udział w cyklicznych nagraniach „gimnastyki dla seniora”, które były emitowane w programie „Opolskie o poranku”. W ramach współpracy z Fundacją Dr Clown, Pracownia terapii zajęciowej szyła maskotki, które przekazywane były na bieżąco dzieciom z Hospicjum i przebywających w szpitalach. Odbywały się również cykliczne zajęcia z dogoterapii.

Wieloletnia już współpraca z Wojewódzkim Towarzystwem Walki z Kalectwem w Opolu zaowocowała gościnnymi koncertami na corocznym Jarmarku Niezwykłości oraz Opolskich Dniach Osób z Niepełnosprawnościami.

W DDP zatrudniony jest psycholog: udzielając pomocy psychologicznej w „Złotej Jesieni” przeprowadzono łącznie 361 godzin rozmów i zajęć z seniorami oraz pracownikami. Należały do nich:

- konsultacje i porady,
- rozmowy psychologiczne o charakterze diagnostycznym,
- rozmowy psychologiczne o charakterze wspierającym,
- spotkania o charakterze terapeutycznym,
- działania mediacyjne,
- działania interwencyjne.

Prowadzone były konsultacje i porady, przeprowadzono **113** konsultacji i porad dla osób. Prowadzone są spotkania w formie wizyt domowych, udzielono **99** takich wizyt dla 7 osób. Prowadzone są stałe zajęcia pracy z ciałem i oddechem, odbyło się **26** spotkań z których skorzystało 15 osób.

Prowadzone były również stałe zajęcia w formie pogadarek, w 2023 roku odbyło się **71** spotkań z których skorzystało 25 osób.

Poruszane tematy:

- jak radzić sobie z samotnością,
- jak efektywnie wypoczywać,
- obniżone poczucie własnej wartości,
- trudności w wyrażaniu emocji,
- problem z radzeniem sobie ze stresem.

Prowadzono stałe zajęcia dla seniorów pn. „Gimnastyka umysłu” poprawiające koncentrację, szybkość myślenia i pamięć: kalambury, krzyżówki, zagadki, labirynty, wykreślanki i inne. Odbyły się 52 spotkania z których skorzystało 12 osób. Prowadzone były również spotkania ze studentami odbywającymi praktyki w Placówce.

DDP „Złota Jesień” we współpracy ze Stowarzyszeniem „Bursztynowe Serca” zrealizował następujące projekty:

- „Aktywność w CAS” (zajęcia z rękodzieła z filcu, warsztaty taneczne - Salsa),
- „Kulturalna Prywatka 2 Lata 80” w ramach Opolskiej Nocy Kultury, która odbyła się na dachu Centrum Przesiadkowego Opole Główne 23 czerwca 2023 r.,
- „Kuchnia dla seniora” (zakup sprzętu gastronomicznego i szafek stojących),
- „Kuchnia dla seniorów” (zakup dwóch szafek ze stali nierdzewnej na talerze i kubki),
- „Kuchnia dla seniorów 2” (zakup kompletu pięciu szafek wiszących ze stali nierdzewnej).

Dom „Złota Jesień” uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2023 zgodnie z umową z Bankiem Żywności w Opolu. To była już ósma edycja realizowania zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych przez pracowników DDP dla osób najbardziej potrzebujących z terenu miasta Opolu. Osoby zakwalifikowane mogły w każdy wtorek, do końca sierpnia 2023 r., odbierać żywność w wyznaczonych godzinach od 10.00-13.00 W sumie wydano 948 paczek żywnościowych.

DDP "Złota Jesień" uczestniczy również w realizacji Programu „Nie Marnuj Żywności”. Jak co roku, została podpisana umowa z Bankiem Żywności w Opolu na realizację zadań w postaci przekazywania artykułów spożywczych, otrzymanych od darczyńców w ramach zapobiegania marnowaniu żywności z krótkimi terminami ważności do spożycia. Była to również ósma edycja realizowania programu przez MOPR w Opolu. Żywność przywożona jest z magazynów Opolskiego Banku Żywności do Domu Dziennego Pobytu „Złota Jesień”, gdzie jest dystrybuowana podopiecznym MOPR.

b) Dom Dziennego Pobytu „Magda-Maria”

Dom Dziennego Pobytu „Magda-Maria” jest placówką wsparcia dziennego dla starszych i z niepełnosprawnościami mieszkańców miasta Opolu. W 2023 r. z usług domu skorzystało 219 osób, w tym:

- 139 kobiet;
- 80 mężczyzn.

Liczba osób korzystających z posiłków: 185

Liczba osób korzystających tylko z działalności Domu: 34

W Domu Dziennego Pobytu odbywają się stałe następujące formy pracy z seniorami:

- muzyczna terapia zajęciowa,
- zajęcia rytmiczno-taneczne,
- zajęcia plastyczne,
- pracownie terapii zajęciowo-manualnej,
- klub BINGO,
- gimnastyka – różne formy,
- klub osiemdziesięciolatków,
- lekcje języka włoskiego,
- gimnastyka umysłu,
- zajęcia teatralno-kabaretowe,

- kącik muzyczny Marka,
- zajęcia Nordic Walking.

Cyklicznie w Domu odbywają się spotkania z ciekawymi ludźmi. Prowadzona jest stała współpraca z:

- Gimnazjum nr 4 w Opolu,
- Zespołem Szkół TAK,
- Młodzieżowym Domem Kultury,
- Przedszkolami w mieście Opole,
- stowarzyszeniami.

W wyniku współpracy z Kościołem Franciszkanów chór seniorów występuje w kościele z koncertami dla mieszkańców miasta. Dom świadczy usługi w zakresie możliwości korzystania z kąpeli dla osób z miasta Opola, które nie mają łazienek. Realizowany jest program rehabilitacji poznawczej dla osób starszych z tzw. „gimnastyki umysłu”.

Imprezy i uroczystości zorganizowane przez DDP „Magda-Maria” z udziałem podopiecznych:

- spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- zabawa karnawałowa,
- biesiada z okazji Dnia Kobiet,
- wiosenne spotkanie z piosenką,
- śniadanie wielkanocne,
- potańcówka w rytmie disco „Dzieci Kwiaty”,
- wycieczki,
- warsztaty taneczne z em-Emkami w Młodzieżowym Domu Kultury osób oraz przedszkolaki z TAK,
- spotkanie poetyckie,
- współorganizacja Dni Seniora w Opolu,
- spotkanie muzyczne,
- piknik nad rzeką Odrą,
- rejs statkiem po Odrze,
- udział w warsztatach ręcznego wyrobu słodyczy,
- wieczór drużynowych gier stolikowych,
- spotkanie poetycko-malarskie pn. „Malarstwo jest milczącą poezją”,
- biesiada „Plemienne potyczki”,
- zabawa „Filmowych szlagierów czar”,
- koncert patriotyczny,
- zabawa taneczna z okazji rocznicy Domu,
- spotkanie wspomnieniowe przy filmach „domowych”,
- wyjazd do Raciborza,
- dwa tematyczne spotkania integracyjne z młodzieżą licealną w MDK,
- spotkanie opłatkowe.

c) Dom Dziennego Pobytu „Malinka”

Dom Dziennego Pobytu „Malinka” jest placówką wsparcia dziennego i realizuje zadania z zakresu pomocy osobom starszym, emerytom, rencistom, osobom z niepełnosprawnościami w organizacji i aktywizacji życia w ramach terapii zajęciowej, integracji ze środowiskiem lokalnym, umożliwiają realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku z działalności domu skorzystało 166 osób (126 kobiet, 40 mężczyzn) w tym z 53 posiłków, które dostarczane są na bazie cateringu z Domu dziennego Pobytu „Złota Jesień”.

Wszystkie zajęcia, które są prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę Domu są ważne i potrzebne ze względu na obserwowaną poprawę stanu funkcjonowania zarówno fizycznego, jak i psychicznego seniorów, a także spowolnienie postępowania niektórych występujących chorób, w tym chorób neurodegeneracyjnych.

W roku 2023 seniorzy skorzystali z bogatej oferty zajęć stacjonarnych oraz imprez, wyjść, wydarzeń oraz inicjatyw organizowanych także poza Ośrodkiem. W Domu jest możliwość skorzystania z usług podologa, fryzjera (strzyżenie) oraz kosmetyka. Jest to ogromne udogodnienie dla podopiecznych, którzy chętnie korzystają z tego typu usług.

Prowadzone aktywności:

- **zajęcia ruchowe** - najwięcej osób korzystających z usług Ośrodka wybiera tę formę zajęć. Wśród zajęć ruchowych seniorzy chętnie wybierają zajęcia ogólnousprawniające, pilates, zdrowy kręgosłup, aerobik, zumbę oraz zajęcia prowadzone na basenie Akwarium w Opolu oraz zajęcia taneczne z układem choreograficznym. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem akcesoriów: smovey, taśm oporowych, ciężarków, kijów, mat, piłek rehabilitacyjnych;
- **terapia muzyczna** - na zajęciach muzycznych seniorzy mają okazję śpiewać nie tylko utwory znane z ich młodych lat, ale również takie, które stanowią dla nich pewne wyzwanie. Śpiewanie wymaga pracy z oddechem i koncentracji, ponadto pobudza endorfiny tzw. „hormony szczęścia”. Seniorzy spotykają się dwa razy w tygodniu i śpiewają piosenki biesiadne, patriotyczne, poezję śpiewaną. Swój repertuar mogą przedstawiać podczas ważnych uroczystości takich jak Dni Seniora, Dni Osób z Niepełnosprawnościami, koncertów charytatywnych, itp.
- **terapia zajęciowa** - swoistą grupę stanowią również osoby zaangażowane w twórczość rękodzieła artystycznego. W tej grupie powstają ozdoby świąteczne, również tworzone są piękne haftowane obrazy, obrusy, powstaje ręcznie zdobiona biżuteria, kartki okolicznościowe, maskotki, dekoracje do domu, itp.;
- **warsztaty kulinarne** - grupa seniorów, która chętnie się uczy przyrządzać potrawy kuchni z całego świata, na stołach gościła już kuchnia azjatycka, hiszpańska, włoska, francuska czy też afrykańska. W Ośrodku służy do tego specjalnie wyposażona sala do terapii manualnej wyposażona w aneks kuchenny;
- **wolontariat osób starszych** - niezwykle ważnym elementem prowadzonej terapii i pracy z osobami starszymi jest zwiększenie ich aktywności społecznej. Ogromną popularnością cieszą się zajęcia prowadzone przez uczestników placówki, m.in. emerytowanego nauczyciela, przewodnika, podróżnika społecznika, który od kilku lat systematycznie raz w miesiącu prowadzi spotkania wszechniczy krajoznawczo-histerycznej. Spotkania były organizowane regularnie raz w miesiącu. Zapraszane były na wykład osoby ze środowiska twórczego, historycy, wykładowcy, itp. Można

zaobserwować większe zainteresowanie i zaangażowanie seniorów w pracę w Ośrodku, szczególnie przed organizacją dużych wydarzeń, imprez czy świąt.

Ponadto prowadzona była współpraca z opolskimi przedszkolami. Seniorzy chętnie byli zapraszani na różne warsztaty z dziećmi. Uczestniczyli w obchodach Dnia Babci i Dziadka, oraz w Pierwszym Dniu Wiosny, wspólnie przygotowywali kartki świąteczne, ozdabiali pierniki. Dzieci przyjeżdżały do Ośrodka na występy, teatrzyki i różne zabawy. Placówka współpracowała z Przedszkolem nr 56, Przedszkolem nr 28, Przedszkolem Elemelek, PSP nr 20.

Regularnie prowadzono wykłady, warsztaty z profilaktyki zdrowia, chorób dotyczących osoby w wieku podeszłym. Ważne dla osób starszych było celebrowanie działalności kulturalnej - organizowano wspólne wyjścia do kina, teatru czy filharmonii. Dbano także, aby seniorzy uczestniczyli w zorganizowanych wycieczkach o charakterze krajoznawczo-edukacyjnych czy biesiadnych. Realizowana był również współpraca z pobliskimi szkołami, uczelniami wyższymi, organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami czy Radą Dzielnicy nr 5. Do organizacji takich należą również m.in. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć”, PCK oddział Opole. W 2023 roku podjęto współpracę z Fundacją „Smart”, która w ramach projektu prowadziła zajęcia dla seniorów z Opola. W DDP Malinka prowadzone były zajęcia kulinarne pt. „Zdrowy talerz”, które mają na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez warsztaty kulinarne z podstaw zdrowego przygotowania potraw oraz spotkań z psychodietetykiem.

d) Dom Dziennego Pobytu „Nad Odrą”

W listopadzie 2015 r. otwarto filię DDP Malinka w Opolu przy ul. Rudzkiego. Dom Dziennego Pobytu „Nad Odrą” w Opolu, przy ul. Rudzkiego 2 działa w strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu. Jest placówką wsparcia dziennego i realizuje zadania z zakresu pomocy emerytom, rencistom i osobom niepełnosprawnym w organizacji i aktywizacji życia w ramach terapii zajęciowej, integracji ze środowiskiem lokalnym, umożliwia realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich. Z placówki mogą korzystać seniorzy i osoby niepełnosprawne głównie z terenu Groszowic, Metalchemu, Maliny, Grotowic i Nowej Wsi Królewskiej. Na terenie domu organizowane są zajęcia mające na celu integrację i aktywizację seniorów, tj. zajęcia kulinarne, ruchowe, muzyczne, terapii manualnej, itp. Ośrodek został wyposażony w sprzęty umożliwiające prowadzenie terapii.

W placówce codziennie prowadzone były zajęcia ruchowe z wykorzystaniem piłek rehabilitacyjnych, ciężarków, mat czy woreczków z ryżem do utrzymania postawy i równowagi. Ponadto wprowadzono zajęcia z wykorzystaniem urządzeń smovey. Ważnym elementem były zajęcia z wykorzystaniem muzyki, popularnością cieszyły się tańce na krzeselkach, zajęcia z chustą Klanzy, czy z wykorzystaniem tzw. bum bum rurek. Seniorzy bardzo chętnie uczestniczyli także w zajęciach muzycznych: chóru oraz zajęciach tanecznych. Od wielu lat prowadzone są także zajęcia na krytej pływalni Akwarium.

Niewątpliwie ważną cechą prowadzonej działalności wśród seniorów jest integracja międzypokoleniowa oraz integracja z innymi placówkami. Dzieci z pobliskiej Szkoły Podstawowej nr 24 czy z Przedszkola Bajkowa Rodzina chętnie przychodzą do seniorów z ciekawymi propozycjami czy to występów czy zajęć manualnych, lub występów teatralnych. Zapoczątkowano współpracę z PSP nr 7 w Opolu oraz Przedszkolem Publicznym

nr 5 w Opolu. Seniorzy z DDP Nad Odrą chętnie spotykali się na wspólnych integracjach z dziećmi, a także z innymi seniorami z domów dziennego pobytu. Prowadzona była także aktywna współpraca z sektorem pozarządowym. Fundacja Rozwoju Społecznego Spinacz czy Fundacja Psychoedukacji Intra przygotowywały dla seniorów zajęcia, treningi umysłowe, które poprawiają funkcje poznawcze oraz przyczyniają się do lepszego funkcjonowania psychospołecznego seniorów. Prowadzona była współpraca również z Komendą Miejską Policji oraz PCK w Opolu w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia seniorów. Placówka od wielu lat jest organizatorem m.in. imprezy Masterchef Groszowice, Octoberfest, na które są zapraszani seniorzy z całego miasta, a także przyjeżdżają seniorzy z zaprzyjaźnionych ośrodków, takich jak DDP z Krapkowice czy z DDP Zdzieszowice.

5.3 Środowiskowy Dom Samopomocy „Magnolia” w Opolu

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” w Opolu jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Opiekę i wsparcie otrzymują tu osoby dorosłe: z niepełnosprawnością intelektualną, z chorobą psychiczną lub innymi zaburzeniami czynności psychicznych oraz z chorobami typu otępiennego, w tym: z demencją i chorobą Alzheimera. W roku 2023 wsparcie w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy „Magnolia” otrzymało **107 osób** powyżej 18 roku życia, w tym: **50 osób pow. 60 r.ż.**

W 2023 roku w ŚDS „Magnolia” świadczone usługi w formie treningów indywidualnych i grupowych. W zależności od możliwości psychofizycznych uczestników oraz założonych w indywidualnych planach wspierająco-aktywizujących efektów pracy, realizowano:

- treningi funkcjonowania w życiu codziennym związane z nabyciem, rozwinięciem i utrwaleniem umiejętności w zakresie przygotowania posiłków, gospodarowania własnymi środkami finansowymi, dokonywania zakupów i dbania o wygląd zewnętrzny,
- treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, uczące wyrażania własnych potrzeb i oczekiwań, asertywności, nawiązywania kontaktów i prowadzenia rozmów, empatii w stosunku do innych, szanowania granic osobistych, podniesienia samooceny,
- treningi funkcji poznawczych, poprawiające pamięć i koncentrację,
- terapię ruchową, poprawiającą ogólną sprawność motoryczną i wzmacniającą siłę mięśniową,
- treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, pozwalające na rozwój zainteresowań;
- terapię zajęciową, pozwalającą na wykorzystanie predyspozycji w realizacji zainteresowań w formie ergoterapii, arteterapii, esteterapii i socjoterapii.

Zapewniano indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne, gdzie uczestnicy nabywali umiejętności związane z nazywaniem i wyrażaniem swoich emocji oraz minimalizowali napięcie emocjonalne. Udzielano pomocy w załatwianiu spraw socjalnych, urzędowych i dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

W Domu zorganizowano dla Uczestników:

- świąteczne spotkanie z podopiecznymi Fundacji Dom z Opola z występami Teatru Rozmaitego z ŚDS „Magnolia” oraz grupy teatralnej gości,
- spotkanie z dziećmi z niepublicznego przedszkola „Nemo” w Opolu z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- zabawę karnawałową z tematycznymi przebraniami,
- spotkanie z uczniami Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu z występem Teatru Rozmaitego z ŚDS „Magnolia”,
- spotkanie z grupą taneczną „Biedronki” z Domu Pomocy Społecznej w Opolu-Czarnowasach wraz z występem grupy,
- pokaz przedstawienia teatralnego dzieci z grupy teatralnej z PSP nr 14 w Opolu,
- uroczyste spotkanie z występami artystycznymi z okazji Dnia Kobiet oraz Dnia Mężczyzny,
- uroczyste spotkanie Wielkanocne,
- występ Teatru Rozmaitego z ŚDS „Magnolia” dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Opolu oraz uczniów PSP nr 14 w Opolu,
- dogoterapię dla uczestników z demencją oraz chorobą Alzheimera,
- zajęcia z udzielenia pierwszej pomocy, prowadzone przez ratownika medycznego,
- uroczyste obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, wybuchu Powstania Warszawskiego, odzyskania Niepodległości,
- zabawę Andrzejkową z wróżbami,
- Mikołajki wraz z upominkami,
- spotkanie wigilijne.

Uczestnicy ŚDS brali udział w imprezach i wydarzeniach organizowanych w społeczności lokalnej i ponadlokalnej, mających na celu rehabilitację i integrację społeczną, w tym:

- warsztaty zdobienia jaj wielkanocnych w Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Opolu,
- wyjście na spektakl teatralny pt. „Trzej Muszkietierowie” oraz „O Braciszkach Św. Franciszka” w Teatrze Lalki i Aktora w Opolu,
- uroczystym Śniadaniu Wielkanocnym na Rynku Opola,
- zajęciach edukacyjnych w Nadleśnictwie Opole z okazji Dnia Leśnika i Drzewiarza,
- warsztatach z okazji Światowego Dnia Książki pt. „Zabawy czytelnicze” w Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Opolu,
- wycieczce „Szlakiem Opolanina” z okazji Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków (Wieża Piastowska, Katedra, Opolska Wenecja, Stare Miasto, Stawek Barlickiego, Amfiteatr, Kościół Franciszkanów),
- zwiedzanie Kamienicy Czyszowej w Opolu w ramach „Nocy Muzeów”,
- wycieczce pociągiem do Nysy i Brzegu – zwiedzanie z przewodnikiem,
- XXIV Turnieju Sportowym w ŚDS w Nowych Gołuszowicach,
- wycieczce do Parku Miniatur w Kłodzku,
- jubileuszu 10-lecia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Ganie,
- wycieczce do ośrodka wypoczynkowego Małapanew w Turawie,
- zajęciach edukacyjnych w Państwowej Straży Pożarnej w Opolu,
- wyjściu do kina Helios na film pt. „Lessie. Nowe przygody” i „Uwierz w Mikołaja”,
- spotkaniu integracyjnym „Wrześniowe Country” w ŚDS w Nysie,

- Wojewódzkich Dniach Osób Niepełnosprawnych w Opolu,
- turnieju kulinarnym VI Edycja „Majster – kuchni”,
- „Festiwalu Niezwykłości – aktywność twórcza osób z niepełnosprawnością” w Kluczborku,
- Wyjściu na wystawę pt. „Terapeutyczna Moc Kolorów” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu,
- wyjściu do Muzeum Wsi opolskiej w Bierkowicach,
- zawodach wspinaczkowych w Toyota Park, zorganizowanych przez fundację „Niewidzialna Przestrzeń”,
- wycieczce do Domu Pomocy Społecznej w Opolu – Czarnowasach,
- wyjściu na wystawę pt. „Chcąc pogodzić wszystkich, nie zadowolisz nikogo” w Galerii Sztuki Współczesnej,
- Opolskiej Olimpiadzie Sportowej dla Seniorów i Osób Niepełnosprawnych w Stegu Arena w Opolu,
- wyjściu na przedstawienie teatralne do PSP nr 14 w Opolu, przygotowane przez uczniów,
- wyjeździe do schroniska dla zwierząt w Opolu z zawieszeniem artykułów pozyskanych w trakcie zbiórki,
- występie na Festiwalu Polskiej Piosenki i Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki w Opolu, organizowanym przez Stowarzyszenie „Ambasada Sukcesu”.

W roku 2023 w ŚDS „Magnolia” zorganizowano 2 spotkania integracyjne, w których wzięli udział rodzice/opiekunowie uczestników, tj. Dzień Rodziny, z występami teatralnymi, muzycznymi i tanecznymi oraz warsztaty bożonarodzeniowe z przygotowania stroików. Ponadto w ciągu roku raz w miesiącu na terenie Domu, w godzinach popołudniowych odbywały się spotkania 2 grup wsparcia: dla opiekunów osób leczących się psychiatrycznie oraz dla opiekunów osób z demencją i chorobą Alzheimera.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Magnolia” wraz z działającym przy nim Stowarzyszeniu Zwykłym Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych „Arkadia” był organizatorem XIV Wojewódzkiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Środowiskowych Domów Samopomocy pn. „Festiwal Opolskich Talentów”, który odbył się 24 października w Tatrze im. Jana Kochanowskiego w Opolu. W przeglądzie wzięło udział 15 placówek z województwa opolskiego, tj. 13 środowiskowych domów samopomocy, 1 dom pomocy społecznej oraz 1 warsztat terapii zajęciowej.

W Dniu Zdrowia Psychicznego na terenie Domu zorganizowano warsztaty psychologiczne, w których wzięli udział uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 33 w Opolu.

ŚDS „Magnolia” dwukrotnie gościł pracowników służb społecznych i Urzędu Miasta w Kaliszu, w ramach unijnego projektu pn. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinsytucjonalizacji usług społecznych”. Celem spotkania było przybliżenie gościom zasad funkcjonowania ŚDS dla osób z demencją i chorobą Alzheimera. Z kolei w ramach projektu współfinansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnicy wzięli udział w kursie ceramicznym, zorganizowanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Klucz”.

Na realizację ww. form wsparcia, realizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy

dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Magnolia” przeznaczono kwotę **2 500 009,22 zł**, stanowiącą dotację z budżetu Wojewody.

6. Pozostałe działania realizowane na rzecz seniorów w mieście Opolu

6.1 Programy

a) Program „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029

Program „Opolska Rodzina” został przyjęty do realizacji uchwałą Nr II/25/18 Rady Miasta Opola z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Programu „Opolska Rodzina” na lata 2019-2029, który jest dokumentem perspektywicznym, określającym kierunki prowadzonej polityki prorodzinnej.

Uczestnikami programu są:

- dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia,
- osoby niepełnosprawne, od ukończenia 16 roku życia do ukończenia 25 roku życia legitymujące się orzeczeniem o stopniu lekkim lub umiarkowanym niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- osoby niepełnosprawne legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem, bez ograniczeń wiekowych - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- opiekunowie osób z niepełnosprawnościami legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub równoważnym orzeczeniem - w okresie obowiązywania tego orzeczenia,
- **seniorzy - kobiety od 60 roku życia oraz mężczyźni od 65 roku życia.**

Partnerami programu są firmy, instytucje i organizacje, które podpisały porozumienie z Miastem Opole na świadczenie usług dla uczestników programu „Opolska Rodzina” oferując zniżki dla posiadaczy Karty „Opolska Rodzina” oraz Karty „Opolski Senior”. Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu prowadzi działania związane z koordynacją zadań dot. Karty „Opolski Senior” oraz odpowiada za wydruk Kart „Opolski Senior” oraz ich wydawanie.

W 2023 r. zostało wydanych **1761 Kart „Opolski Senior”**.

Dane statystyczne dot. wydanych Kart „Opolski Senior”	2023 r.
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior”	1662
Liczba wydanych Kart „Opolski Senior” dla mieszkańców gminy Komprachcice	99

b) Program Ostonowy „Korpus Wsparcia Seniorów”

W 2023 r. realizowany był Miejski Program Ostonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach Programu Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Adresatami Programu byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Realizacja Programu obejmowała swoim zakresem dwa moduły:

a) celem realizacji **Modułu I** było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie codziennej pomocy osobom potrzebującym wsparcia, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie miasta Opola, m.in.:

- wsparcie społeczne,
- wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

W ramach Modułu I wsparciem objęto 10 osób. W ramach Modułu I wydatkowano środki finansowe w wysokości: **9 737,52 zł.**

b) celem realizacji **Modułu II** była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. W ramach programu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w co najmniej trzy z następujących funkcji:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

W ramach Modułu II przystąpiło 50 osób. Wydatkowano środki finansowe w wysokości: **8 833,45 zł.**

c) Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 (Program skierowany jest do osób z niepełnosprawnością, w tym osób w wieku senioralnym)

W dniu 8 lutego 2023 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowę w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023 miał na celu zapewnienie dostępności do usługi asystenta, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami. Celem

rozpowszechniania usług asystenta było zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Świadczenie usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, miało na celu pomoc uczestnikom w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, dla:

- dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenie o niepełnosprawności:
  - a) o stopniu znacznym lub
  - b) o stopniu umiarkowanym albo
  - c) traktowane na równi do wymienionych w lit. a i b

Zadanie realizowane było w formie zapewnienia usług asystenta osobistego polegających na pomocy asystenta osobom niepełnosprawnym (beneficjentom) w takich czynnościach jak:

- wykonywaniu czynności dnia codziennego dla uczestnika Programu;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem Programu w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprowadzaniu ich z niej.

W dniu 9 marca 2023 r. Miasto Opole podpisało umowę z **Fundacją Flexi Mind** z siedzibą w Dębskiej Kuźni na realizację w 2023 roku zadania publicznego pod tytułem: „**Asystencja osobista osób z niepełnosprawnościami**”.

Lp.	Realizacja Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w latach 2021-2023 r.	łącna liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznano usługi asystenta	Ogólna liczba wykonanych godzin usług asystenta dla osób	Środki finansowe
1	2021 r.	26 osób niepełnosprawnych w tym: 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 17 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu	4 616,50 godzin	197 920,64 zł w tym: 190 920,64 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 7 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	2022 r.	103 osób niepełnosprawnych w tym: 11 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 65 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 27 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	34 304,00 godzin	1 482 272 zł w tym: 1 462 272 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3	2023 r.	129 osób niepełnosprawnych w tym: 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 88 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 26 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	58 029,00 godzin	2 466 525,00 zł w tym: 2 436 525,00 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
4	Zaplanowane działania/zadania na 2024 r.	Planuje się objęcie wsparciem 133 osoby niepełnosprawne w tym: 9 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 97 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym z niepełnosprawnością sprzężoną), 28 dzieci w wieku do 16 r.ż. spełniających zapisy Programu.	30 840,00 godzin	1 789 665,24 zł w tym: 1 759 665,24 zł środki Funduszu Solidarnościowego + 30 000 zł środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)

d) Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 (Program skierowany jest do opiekunów osób z niepełnosprawnością, w tym osób w wieku senioralnym)

W dniu 13 lutego 2023 roku Gmina Opole zawarła z Wojewodą Opolskim umowy w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadań w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Program kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami posiadającymi:
  - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) albo
  - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art.5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
 – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Zadania do realizacji w ramach Programu:

Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie świadczenia usług opieki wytchnieniowej:

- w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- w formie pobytu całodobowego.

Tabela 1: Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2021 r. z podziałem na formy:	Ilość osób	Ilość godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	15 osób z niepełnosprawnościami , w tym: 5 dzieci, 10 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	2400 h	97 920,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 7000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Specjalistyczne poradnictwo	15 członków rodzin lub opiekunów w tym: 8 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności, 7 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności	300 h	30 600,00 zł -środki Funduszu Solidarnościowego + 2800 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3	Pobyt całodobowy	15 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	210 dni	63 000,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Tabela 2: Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2022 r. z podziałem na formy:	Ilość osób	Ilość godzin/dni	Środki finansowe
-----	--	------------	------------------	------------------

1	Pobyt dzienny	58 osób z niepełnosprawnościami , w tym: 13 dzieci, 45 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 087 h	489 600,00 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
3	Pobyt całodobowy	15 osób	207 dni	76 590,00 zł (środki Funduszu Solidarnościowego)

Tabela 3: Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy

Lp.	Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2023 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	54 osób z niepełnosprawnościami , w tym: 11 dzieci, 43 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	12 000 godzin	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 10 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Pobyt całodobowy	20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	266 dni	119 700 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

Tabela 4: Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy

Lp.	Planowana realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” w 2024 r. z podziałem na formy:	Liczba osób	Liczba godzin/dni	Środki finansowe
1	Pobyt dzienny	40 osób z niepełnosprawnościami , w tym: 10 dzieci, 30 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności	9 600 godzin	489 600 zł - środki Funduszu Solidarnościowego + 20 000 zł - środki finansowe Miasta Opola przeznaczone na koordynację zadania (koszty administracyjne)
2	Pobyt całodobowy	Planuje się objęcie wsparciem 19 osób przez 14 dni.	266 dni	108 528 zł (środki Funduszu Solidarnościowego).

6.2 Rada Seniorów

W związku z art. 5c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym dającym możliwość tworzenia gminnej Rady Seniorów, a tym samym sprzyjając solidarności międzypokoleniowej oraz chcąc tworzyć warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych, w dniu 27 lutego 2014 r. Rada Miasta Opola przyjęła Uchwałę nr LV/820/14 w sprawie utworzenia Rady Seniorów Miasta Opola zmieniona Uchwałą nr XXXVI/692/16 Rady Miasta Opola oraz Uchwałą nr II/24/18 Rady Miasta Opola.

Celem działania ww. Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych poprzez:

- współpracę z władzami miasta przy rozstrzygnięciu istotnych spraw seniorów,
- integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych,
- przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działania na rzecz seniorów,
- zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego,
- wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej,
- dążenie do odtwarzania i umacniania międzypokoleniowych więzi społecznych,
- współdziałanie i współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie Miasta Opola,
- wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej miasta,
- upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Pierwsza kadencja Rady Seniorów Miasta Opola rozpoczęła się w kwietniu 2014 roku, natomiast druga kadencja Rady Seniorów Miasta Opola rozpoczęła się w kwietniu 2015 r. Zarządzeniem nr OR-I.0050.19.2019 Prezydenta Miasta Opola z dnia 10 stycznia 2019 r. została powołana Rada Seniorów - III kadencji, która składa się z 15 członków delegowanych przez:

- organizacje pozarządowe, instytucje działające na rzecz seniorów, mające swoje siedziby na terenie miasta Opola,
- Rady Domów Dziennego Pobytu i Domów Pomocy Społecznej Miasta Opola,
- Rady Dzielnic Miasta Opola,
- Prezydenta Miasta Opola,

tj. m.in.: Stowarzyszenie „Bursztynowe Serca”, Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień” - Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu, Oddział Miejski Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Opolu, Klub Seniora „Chaberek”, Akademia Młodych Serc - Uniwersytet III Wieku przy Politechnice Opolskiej, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego „SPINACZ”, Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddziałowa Sekcja Emerytów i Rencistów.

Rada Seniorów Miasta Opola działa w oparciu o Statut Rady i Regulamin Organizacyjny Rady Seniorów. Ww. Rada opracowuje na każdy rok kalendarzowy roczny plan pracy, a następnie po zakończeniu roku sporządza sprawozdanie. Posiedzenia Rady Seniorów Miasta Opola odbywają się w Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu”, ul. Krakowska 32, Opole (Budynek Centrum Aktywizacji Społecznej). Z ww. Radą można się kontaktować telefonicznie pod numerem telefonu: 77-441-23-70 oraz poprzez adres e-mail: cs@mopr.opole.pl.

W 2023 r. posiedzenia Rady Seniorów Miasta Opola odbywały się w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. Prezydium Rady pełniło dyżury w pierwszą środę miesiąca. Prowadzenie ww. dyżurów miało na celu monitorowanie i rozpoznawanie rzeczywistej sytuacji i potrzeb opolskich seniorów. Sygnały, uwagi, propozycje mieszkańców ukierunkowują działania Rady oraz zmierzają do wdrożenia systemowych rozwiązań poprawiających jakość

życia Seniorów. Zgłaszane przez seniorów problemy omawiane były podczas posiedzeń, a sformułowane wnioski przekazywane były do instytucji zgodnie z zakresem realizowanych działań na rzecz osób starszych.

W 2023 r. członkowie Rady Seniorów wzięli udział w konferencjach, debatach, spotkaniach integracji międzypokoleniowej. Wśród aktywności wymienić należy:

- promowanie projektu „Złota Rączka dla seniorów”,
- wygłoszenie wykładu Akademii Młodych Serc przy Politechnice Opolskiej,
- udział RSMO w Radzie Społecznej Budowy Centrum Zielonej Transformacji w Opolu,
- udział seniorów Opola w Igrzyskach Sportowych w Ołomuńcu,
- udział w konkursie „Miejsca przyjazne seniorom i osobom Niepełnosprawnym”, wręczenie certyfikatów „Miejsce przyjazne seniorom i osobom Niepełnosprawnym”,
- pomoc w zorganizowaniu międzyszkolnej Olimpiady „Drogowe ABC Przedszkolaka”,
- udział w Festynie Charytatywnym w Stegu Arenie - dla Calineczki,
- konkurs na babę Wielkanocną,
- integracyjne rozgrywki w kręgle,
- udział w festynie charytatywnym „Otwarte Serce”, organizowanym przez uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół Ekonomicznych w Opolu,
- udział w Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości”,
- udział w Grze Miejskiej,
- realizacja założeń Programu Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”,
- turniej w bule,
- udział w Gali Wolontariatu,
- udział w Dniach Ubogich,
- współpraca ze Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych,
- spotkania i wykłady dot. cukrzycy, badań profilaktycznych, leczenia sanatoryjnych – prowadzonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- rewitalizacja Opola konsultacje projektów Urzędu Miasta,
- wniosek RSMO do Rady Miasta dotyczący bezpłatnych przejazdów dla seniorów od 65 roku życia,
- wspólne kolędowanie seniorów z uczniami Szkoły Muzycznej,
- wspólne kolędowanie z seniorami w Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów w Opolu,
- wystawa fotografii seniorów,
- udział w obchodach 60-lecia Towarzystwa Przyjaciół Opola,
- udział w uroczystej sesji Rady Miasta – obchody 100 rocznicy powstania I Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech- Rodło,
- uroczyste obchody Dnia Kobiet w placówkach wsparcia dziennego oraz Centrum Senior,
- spotkanie z seniorami i liderami klubów seniora w Grudzicach,
- udział RSMO w uroczystościach 90-lecia Leona Korca – doktora, pasjonata turystyki, krajoznawcy i społecznika,
- udział w gali im. Jana Całki,

- udział w konferencji online „Żyj pełnią życia w chorobie przewlekłej” połączonej z warsztatami,
- wizyta studyjna RSMO w Łodzi, na zaproszenie łódzkiej Rady Seniorów – wymiana doświadczeń i dobrych praktyk,
- uroczyste obchody Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- spotkanie z Jerzym Owsakiem – udział w gali wręczenia odznaki honorowej „Za zasługi dla Miasta Opola”,
- współorganizacja Opolskich Dni Seniora (msza św., korowód gwiazdorski, kosmiczny bal, podróż promem kosmicznym w Krasiejowie, gra miejska, wystawa plastyczna),
- spotkanie integracyjne z seniorami ze Świerkli i Czarnowąs,
- udział w Prywatce Kulturalnej na dachu Centrum Przesiadkowego – Lata 80-te,
- wizyta studyjna przedstawicieli środowisk senioralnych i seniorów z Kalisza, spotkanie w DDP Złota Jesień i Centrum Seniora,
- udział w festynie we Wróblinie z klubami seniorów Czarnowąs, Świerkle, Śródmieście i Centrum Senior,
- udział w obchodach 50-lecia Klubu Opole Poczdam, wystawa, koncert muzyczny, spot pokazujący działalność i współpracę obu miast,
- Festiwal dla Osób Niewidomych i Niedowidzących w Filharmonii Opolskiej - wręczenie nagrody RSMO,
- olimpiada sportowa - współorganizacja,
- udział w gali organizowanej przez CDO z okazji X edycji Budżetu Obywatelskiego i Inicjatyw Lokalnych,
- udział w obchodach działalności klubu prowadzonego przez Panią Marię Kulę,
- wyjazd na Koncert Księżniczek- muzyka wiedeńska- Rybnik,
- udział w Konferencji „O pomocy dla zdrowia psychicznego”,
- udział i otwarcie Roku Akademickiego Politechniki Opolskiej Akademia Młodych Serc
- udział i rozmowa dot. seniorów Opola w studio TVP 3 Opole,
- wspólne wyjście na film pt. „Chłopi” do kina Helios,
- spotkanie seniorów Opola z seniorami Komprachcic w Domu Kultury w Komprachcicach występy, pokazy dorobku artystycznego,
- udział w Międzynarodowym Dniu Walki z Cukrzycą – Ratusz Opole,
- udział w uroczystości 10-lecia Klubu Seniora Grudzice,
- udział seniorów w warsztatach teatralnych w Teatrze Lalki i Aktora w Opolu,
- Światowy Dzień Ubogich – wspólne świętowanie na placu przed Amfiteatrem,
- wycieczki seniorów do Elektrowni Opole,
- udział w Senioriadzie Dobrzeń Wielki – oprawa muzyczna przygotowana przez seniorów DDP „Złota Jesień” w Opolu,
- zabawa andrzejkowa dla Seniorów w Zajeździe u Dziadka,
- spartakiada Sportowa w Komprachcicach,
- debata w Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” na temat Rad Seniorów Miasta Opole, Forum „Srebrny Wolontariat”,
- rozgrywki Mikołajkowe w Kręgielni,
- udział w Gali Wolontariatu,
- spotkanie seniorów z Mikołajem pod Ratuszem,
- udział w Wigilii DDP „Złota Jesień” i „Magda Maria”,

- spotkanie świąteczno-wigilijne z mieszkańcami Ośrodka Readaptacji Społecznej „Szansa” – spektakl w wykonaniu Dzieci z OSR „Szansa”,
- współpraca z Teatrem Eko Studio – warsztaty,
- świąteczne spotkanie z Seniorami Wróblina,
- udział seniorów Opola w Świątecznym Korowodzie Śnieżynek w Chróścicach,
- współpraca ze Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych – spotkanie w Ratuszu,
- udział w spotkaniu opłatkowym Uniwersytet III Wieku.

Rada Seniorów Miasta Opola opiniowała wnioski i harmonogramy wydatkowania środków finansowych przez Kluby Seniora.

Członkowie Rady Seniorów reprezentowali i wspierali środowiska osób starszych w mediach, tj. w: TVP Opole, POLSAT, Radio Opole, Melo Radio, Radio Doxa, Nowa Trybuna Opolska, Czas na Opole.

Członkowie Rady Seniora brali udział w przygotowaniach i uczestniczyli w wielu uroczystościach organizowanych dla seniorów naszego miasta: Dni Seniora, Bal Seniora, Śniadania Wielkanocne w klubach i Domach Dziennego Pobytu, Walentynkowa zabawa w kręgle, bal Andrzejkowy, wieczera Wigilijna w DDP Dom Złota Jesień, Dni Osób z Niepełnosprawnościami, Światowy Dzień walki z cukrzycą.

Członkowie Rady Seniorów wzięli udział w Komisji Budżetu Obywatelskiego, Społecznej Radzie Konsultacyjnej oraz Kapitulie im. Jana Całki i Danuty Sokołowskiej

Rada Seniorów zapraszana była na posiedzenia Rady Miasta Opola.

6.3 Kampania „Opole w Rytmie Życzliwości”

Od 2017 r. w mieście Opolu realizowana jest Kampania „Opole w Rytmie Życzliwości” mająca na celu rozpowszechnianie życzliwej postawy społecznej wobec innych, a przez to dodatkowo powstrzymanie mowy nienawiści. Celem głównym Kampanii jest promowanie życzliwości rozumianej m.in. jako: tolerancja, uczynność, uprzejmość, uczciwość, wrażliwość, opiekuńczość, serdeczność, współczucie, przyjaźń, zrozumienie, ciepło, poświęcenie, empatię, szczodrość, lojalność, pomoc, zrozumienie, otwartość, wrażliwość, szacunek, wielkoduszność, wyrozumiałość, troska, dobro oraz poruszać kwestę pozytywnych zachowań m.in. wobec osób starszych czy z niepełnosprawnościami.

Wszystkie działania realizowane w ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” mają na celu upowszechnianie i rozwijanie wiedzy na temat niepełnosprawności, a także wpływają na zmianę postaw społecznych wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, które tworzą atmosferę tolerancji, zrozumienia i życzliwości wobec tych osób, a także przeciwdziałają ich dyskryminacji. Podjęte działania w ramach kampanii przyczyniają się do rozpowszechniania postawy życzliwości wśród mieszkańców Miasta poprzez organizowanie wspólnych projektów, do których zaangażowane są różne grupy społeczne.

W 2023 r. w ramach przedmiotowej kampanii zrealizowano następujące działania:

1) Konkurs „Opole bez barier” im. Adama Pieszczyka

W ramach konkursu nagradzane są instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty i osoby prowadzące działalność gospodarczą, które wykażą, że prowadzona

działalność przyczynia się do przełamywania barier: architektonicznych, komunikacyjnych, ekonomicznych, ale także społecznych, z którymi borykają się osoby starsze oraz niepełnosprawne. Laureaci konkursu w 2023 r.:

- Kategoria usługi Publiczne – **Fundacja Rozwoju Edukacji Empatycznej Free**,
- Kategoria Zdrowie – **Niewidzialna Przestrzeń**,
- Kategoria Kultura i Sztuka – **Fundacja Opolskie Dziouchy**,
- Kategoria Sport i Rekreacja – **Uni Opole**,
- Kategoria Usługi Różne – **Agra**,
- Kategoria Usługi Różne – **Bank Żywności**,
- Nagroda Specjalna – **Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu**.

W dotychczasowych edycjach konkursu nagrodzono w sumie 42 miejsca (w tym przyznano 2 tytuły jako nagrodę specjalną).

2) Organizacja stoisk „życzliwości” na wydarzeniach skierowanych m.in. do osób z niepełnosprawnościami

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Opolu oraz Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Opolu organizowali tzw. „stoiska życzliwości”, m.in. na imprezach miejskich, takich jak: Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych, Jarmark Niezwykłości, happening/piknik dla rodzin zastępczych, Światowy Dzień Ubogich.

3) organizacja „lekcji życzliwości”

W ramach Kampanii „Opole w Rytmie Życzliwości” przedstawiciele Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”, Policji, Rady Seniorów Miasta Opola oraz Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Opola od maja 2019 roku przeprowadzają „lekcje życzliwości” w przedszkolach i szkołach na terenie Miasta Opola. Do końca 2023 r. zostało zorganizowanych 47 lekcji: 25 w przedszkolach, 21 w szkołach podstawowych, 1 w Środowiskowym Domu Samopomocy „Magnolia” w Opolu.

6.4 Działalność Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”

W ramach polityki senioralnej miasta Opola istotnym działaniem mającym na celu poprawę jakości życia seniorów, było powołanie do działania w 2017 r. Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”, gdzie można otrzymać aktualne informacje o tym, co ciekawego dzieje się w mieście oraz jakie wydarzenia są planowane w najbliższym czasie.

Od stycznia 2020 r. Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” działa przy ul. Krakowskiej 32 w budynku Centrum Aktywizacji Społecznej. Duże przestrzenne sale pozwoliły na rozwinięcie działalności na rzecz Seniorów. W Centrum prowadzona jest strona internetowa www.seniorwopolu.pl, gdzie zamieszczane są informacje i aktualności dla seniorów. Prowadzony jest również fanpage na Facebooku.

Centrum koordynuje prace związane z dystrybucją Kopert Życia i Karty „Opolski Senior”. Z inicjatywy Centrum powołano do życia „Telefon Życzliwości”, który obsługują wolontariusze i w ramach którego seniorzy mogą uzyskać różnego rodzaju porady

i informacje. Centrum Seniora to miejsce, w którym pracuje Opolska Rada Seniorów oraz Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

W ramach działalności Centrum prowadzone jest Sekcja Turystyczna oraz Studio Wiedzy Fotograficznej. W ramach zajęć rekreacyjnych cyklicznie odbywają się:

- aqua zumba dla Seniora,
- zumba gold,
- zumba gold toning (z ciężarkami),
- zajęcia ze smoovey,
- zajęcia zdrowy kręgosłup,
- nordic walking,
- taniec w kręgu,
- joga,
- bachata solo,
- gimnastyka na krzesłach,
- brydż,
- tai chi,
- gry miejskie,
- gry w bule,
- kręgle,
- działalność Sekcji Turystycznej.

Jednocześnie w ramach przedsięwzięć cyklicznych prowadzone były i nadal są prowadzone zajęcia edukacyjne:

- pogotowie komputerowe, smartfonowe,
- kurs nauki języka angielskiego,
- kurs nauki języka niemieckiego,
- kurs nauki języka hiszpańskiego,
- kurs nauki języka włoskiego,
- koło poetyckie „Orfeusz”,
- sekcja malarska Akwarele,
- zespół muzyczny Opolanie,
- spotkania z przedstawicielami policji zwiększające bezpieczeństwo seniorów,
- prelekcje z policją,
- warsztaty florystyczne,
- warsztaty z filcowania,
- warsztaty manualne,
- zajęcia kulturalne.

Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” zrealizowało w 2023 roku szereg projektów i inicjatyw lokalnych:

1. Inicjatywa lokalna pn. „Uczymy i bawimy – zajęcia dla seniorów”, w ramach której seniorzy uczestniczyli w:

- zajęciach z bachaty,
- kursie języka angielskiego.

2. Inicjatywa lokalna pn. „Stawiamy na seniora z Opolu”, w ramach której seniorzy uczestniczyli w:

- zajęciach zumba gold,
- zajęciach z filcowania.

3. Projekt pn. „Aktywizacja Seniorów w CASIE” ze Stowarzyszeniem na rzecz środowiska lokalnego „Chciej Chcieć”, w ramach którego odbyły się:

- kurs języka angielskiego,
- kurs języka hiszpańskiego,
- pogotowie komputerowe,
- zajęcia z jogi.

4. Projekt pn. „NIE – wykluczmy – działamy”, w ramach którego uczestnicy wzięli udział w warsztatach stolarsko-krawieckich.

5. Projekt z Fundacją PZU, Dzielnicą V Gosławice oraz Malinką pn. „Piknik z uśmiechem”.

Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” realizuje zadania z zakresu wsparcia najstarszych mieszkańców Opolu w organizacji i aktywizacji życia poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym, umożliwia realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

Centrum wychodzi naprzeciw oczekiwaniom opolskich seniorów, umożliwiając najstarszym mieszkańcom rozwijanie swoich zainteresowań i pasji. Współpracując z organizacjami pozarządowymi, Centrum sięga po zewnętrzne środki finansowe i realizuje różne nowoczesne przedsięwzięcia.

W 2023 r. z działalności Centrum w różnej formie skorzystało około 40 000 seniorów. Wydano 224 Kopert Życia oraz 1761 Kart Seniora. Z telefonu życzliwości skorzystało 1075 osób.

Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” w 2023 r. współpracowało z 30 Klubami Seniora.

Przy Centrum działa również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego oraz Centrum Wolontariatu, w którym wolontariusze działają na rzecz seniorów.

Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu” realizuje zadania z zakresu wsparcia najstarszych mieszkańców Miasta Opolu w organizacji i aktywizacji życia poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym, umożliwia realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

Centrum wychodzi naprzeciw oczekiwaniom seniorów z Miasta Opolu, umożliwiając najstarszym mieszkańcom rozwijanie swoich zainteresowań i pasji, podejmując wiele konwencjonalnych i niekonwencjonalnych działań.

6.5 Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu

W dniu 15 stycznia 2020 roku nastąpiło oficjalne otwarcie Centrum Aktywizacji Społecznej (CAS) przy ulicy Krakowskiej 32 w Opolu. W budynku CAS na czterech kondygnacjach znalazły się m.in mieszkania chronione, pomieszczenia dla organizacji

pozarządowych oraz podziemny parking. Do budynku CAS przeniesione zostało Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu”, które dotychczas mieściło się przy ul. Nysy Łużyckiej. W CAS swoje siedziby ma również wiele znanych opolskich organizacji pozarządowych, m.in. Towarzystwo Przyjaciół Opola, Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”, Fundacja „Wyplłyn na głębię”, Fundacja „Opolskie Dziouchy”, Fundacja Psychoedukacji i Psychoterapii INTRA oraz Opolskie Stowarzyszenie Jazzowe. Na parterze budynku działa klubokawiarnia społeczna OPO prowadzona przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”. Jest to lokal, w którym regularnie odbywają się koncerty, spotkania autorskie, projekcje filmowe, warsztaty, wieczory taneczne czy quizy tematyczne. Na ostatnim piętrze znajdują się mieszkania chronione, m.in. dla osób opuszczających domy dziecka oraz rodziny zastępcze, w których będą one mogły w łatwiejszy sposób wkroczyć w dorosłe życie i usamodzielnąć się. Działania CAS skierowane są do wszystkich grup społecznych, od najmłodszych po najstarszych mieszkańców naszego miasta.

W 2023 r. w Centrum Aktywizacji Społecznej zostały podjęte m.in. następujące działania skierowane do:

a) dzieci i młodzieży, w tym z niepełnosprawnością:

- „Film na CASie, edycja 3” – kino plenerowe dla dzieci. Projekt prorodzinny realizowany w miesiącach wakacyjnych przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ;
- „Akademia Super Wiewiórki” – nauka pierwszej pomocy dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Projekt realizowany przez Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- Warsztaty mające na celu promocję zdrowia psychicznego organizowane w ramach Konferencji „O pomocy dla zdrowia psychicznego”. Beneficjentami warsztatów była młodzież ze szkół ponadpodstawowych. Organizatorem wydarzenia były Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- „CAS, czyli czas dla młodych 2.0” – projekt mający na celu wsparcie psychologiczno-społeczne młodzieży z Opola, realizowany przez Fundację „W rozwoju”;
- „Sztuka Młodych w CAS” – warsztaty wokalne i teatralne dla młodzieży, realizowane przez Fundację „Trampolina”;
- Półkolonie integracyjne polsko – ukraińskie. Projekt obejmował 2 turnusy półkolonii letnich dla dzieci w wieku 7-12 lat, realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- Warsztaty świąteczne, integracyjne polsko – ukraińskie. Projekt prorodzinny realizowany przez Fundację Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- Warsztaty rodzinne „Świątecznie z Opolskimi Dziouchami, edycja 3”. Projekt realizowany przez Fundację Opolskie Dziouchy;

- Spotkania rodzin zastępczych. Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu;
- Warsztaty „Zdrowa, twórcza i piękna drugiego planu bohaterka. Projekt prorodzinny realizowany przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych Jestem;
- Warsztaty taneczne, wokalne i plastyczne dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację GRINGO;
- Kurs języka polskiego dla dzieci pochodzących z Ukrainy, realizowany przez Fundację GRINGO;

b) mieszkańców miasta Opola, niezależnie od wieku:

- Konferencja „O pomocy dla zdrowia psychicznego” realizowana w ramach Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, mająca na celu promocję zdrowia psychicznego oraz zwrócenie uwagi ludzi na całym świecie na problemy natury psychicznej dedykowana uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom. Organizatorem wydarzenia były Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu, Fundacja Rozwoju Społecznego SPINACZ oraz Opolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża;
- Profilaktyka połączeń – warsztaty, prelekcje, panel dyskusyjny z autorytetami i praktykami z obszarów psychologii, psychoterapii i profilaktyki dedykowane nauczycielom, psychologom, pedagogom, dyrektorom i wychowawcom pracującym z młodzieżą, realizowane przez Fundację „Wyplłyn na głębie”;
- Warsztaty psychologiczne oraz indywidualne spotkania z psychologiem w ramach projektu „New Colors, Spokój w głowie”, dedykowane mieszkańcom Opola powyżej 14 r. ż. doświadczającym trudności w życiu osobistym, społecznym i zawodowym. Projekt realizowany przez Fundację psychoterapii i psychoedukacji INTRA;
- Podróże małe i duże – projekt integracyjny realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- Warsztaty malarskie – sekcja malarska prowadzona przez Pana Jana Gruszkę przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;
- Warsztaty malowania wzoru opolskiego – realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- Opolskie Kobiecte Kręgi – warsztaty dla kobiet realizowane przez Fundację „Opolskie Dziouchy”;
- Warsztaty dla kobiet realizowane przez Radę Dzielnicy Stare Miasto;
- Klub Ojca – spotkania w ramach Klubu Ojcowskiego;
- Warsztaty jogi, integracyjne polsko-ukraińskie, realizowane przez Fundację GRINGO;
- Fotoklub – spotkania miłośników fotografii realizowane przez Związek Polskich Artystów Fotografików, Oddział Opolski przy Towarzystwie Przyjaciół Opola;

- Zajęcia zumbi dla kobiet pochodzących z Ukrainy, realizowane przez Fundację Human Doc;
- Salon Opolskiej Nauki. Spotkania z opolskimi naukowcami oraz specjalistami różnych dziedzin. Projekt realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Opola;
- Sekcje gier planszowych, brydża i warcabów realizowane przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu” oraz Fundacją psychoterapii i psychoedukacji INTRA
- Songwriters festiwal – projekt realizowany w klubokawiarni OPO, w miesiącach wrzesień – październik przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”;
- Festiwal Wolontariatu IMPULS – projekt realizowany przez Opolskie Centrum Wolontariatu ISKRA;
- Warsztaty ekologiczne, realizowane przez Klub Ochrony Środowiska Śląska Opolskiego;

c) seniorów:

- „Aktywizacja Seniorów w CASie” – projekt realizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chcieć, przy współpracy z Centrum Informacyjno – Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- Dansingi na Krakowskiej – projekt realizowany w klubokawiarni społecznej OPO przez Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”;
- Taniec intuicyjny i Tańce w kręgu, realizowane przez Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50+;
- Klub sensu życia – projekt autorski grupy seniorów realizowany przy współpracy z Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu”;
- „Aktywni i świadomi mieszkańcy Opola”. Projekt realizowany przez Opolski Oddział Stowarzyszenia Diabetyków;
- Próby Chóru Gold Singers.

Ponadto w 2023 r. Centrum Aktywizacji Społecznej współpracowało przy organizacji:

- Strefy Aktywności dla dzieci i młodzieży w trakcie inauguracji kampanii „STOP samobójstwom - życie ma sens!”, rozpoczynającej miesiąc dla zdrowia psychicznego w Opolu,
- VI Opolskiego Śniadania Wielkanocnego, organizowanego przez Miasto Opole, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu oraz Polski Czerwony Krzyż,
- imprezy charytatywnej, podczas której mieszkańcy Opola zostali obdarowani bonami na zakupy spożywcze, przekazanymi przez Fundację z Tajwanu Tzu Chi, organizowanej przez Miasto Opole oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu,
- VI Opolskiej Olimpiady Senioralnej, organizowanej przez Miasto Opole oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Opolu,

- Marszu Mikołajów, IX edycja, organizowanego przez Stowarzyszenia Opolska Pozytywka,
- praktyk dla studentów Uniwersytetu Opolskiego, kierunku Praca Socjalna.

6.6 Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym

W ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Osobom Bezdomnym i Uzależnionym w Opolu funkcjonuje schronisko z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych. W 2023 roku ze schroniska z usługami opiekuńczymi skorzystało 38 osób, w tym 33 mężczyzn i 5 kobiet. Z tego osoby 60+ to: 4 kobiety i 30 mężczyzn.

Były to osoby wymagające usług opiekuńczych, u 10 osób (9 mężczyzn i 1 kobiety) w wyniku rehabilitacji i opieki nastąpiła poprawa stanu zdrowia i mogli samodzielnie funkcjonować, dwoje z nich otrzymało mieszkanie socjalne, jeden mężczyzna został umieszczony w DPS-ie, natomiast pozostałe osoby wymagają dalszej opieki i rehabilitacji lub czekają na miejsce w DPS bądź hospicjum.

Osoby, które trafiły do schroniska z usługami opiekuńczymi to osoby po pobytach w szpitalach lub osoby bezdomne, u których nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia, uniemożliwiające samodzielne funkcjonowanie. Osoby te w trakcie pobytu w schronisku korzystały ze sprzętu zakupionego w ramach projektu „Centrum Pomocy”- wsparcie osób niesamodzielnych oraz opiekunów faktycznych w Opolu. Celem projektu było udzielenie szerokiego wsparcia niesamodzielnym osobom bezdomnym. Ponadto osoby te mogły korzystać z całodziennego wyżywienia oraz usług opiekuńczych i zdrowotnych (fizjoterapia).

W ramach usług rehabilitacyjnych były wykonywane następujące zabiegi:

- ćwiczenia ogólnousprawniające, gimnastyka poranna na terenie ogrodu Ośrodka;
- ćwiczenia czynne i bierne;
- ćwiczenia oddechowo-krążeniowe;
- ćwiczenia izometryczne;
- ćwiczenia wspomagane i samo wspomagane w odciążeniu i obciążeniu w Ugulu;
- ćwiczenia z przyborami kinetoterapeutycznymi;
- ćwiczenia wzmacniające przy drabince;
- ćwiczenia równowagi i koordynacji ruchowej;
- ćwiczenia prawidłowego chodu na torze przeszkód, schodów i pochylni;
- nauka chodzenia przy balkoniku;
- nauka zasad prawidłowego poruszania po amputacji kończyn dolnych;
- nauka chodzenia w protezie przy poręczach;
- ćwiczenia manualne dłoni;
- nauka chodzenia za pomocą balkonika i w protezie;
- rotor kończyn górnych i dolnych;
- masaż częściowy i całkowity;
- drenaż limfatyczny;

- elektroterapia;
- laser;
- pole magnetyczne;
- światłolecznictwo.

U części osób była prowadzona także rehabilitacja przyłóżkowa:

- ćwiczenie pozycji ułożeniowych,
- ćwiczenia samoobsługi;
- profilaktyka przeciwodleżynowa i przeciwzakrzepowa;
- ćwiczenia bierne kończyn górnych i dolnych.

6.7 Dofinansowanie transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością (w tym osób w wieku senioralnym)

a) realizacja zadania pn. „Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się”

W dniu 30 grudnia 2021 r. pomiędzy Miastem Opole, a GM CONSULTING Marcin Groszek (Obecnie GROSZEK TRANS – Marcin Groszek) została zawarta umowa o świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się (Umowa CRU – 002297/21 zawarta na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.).

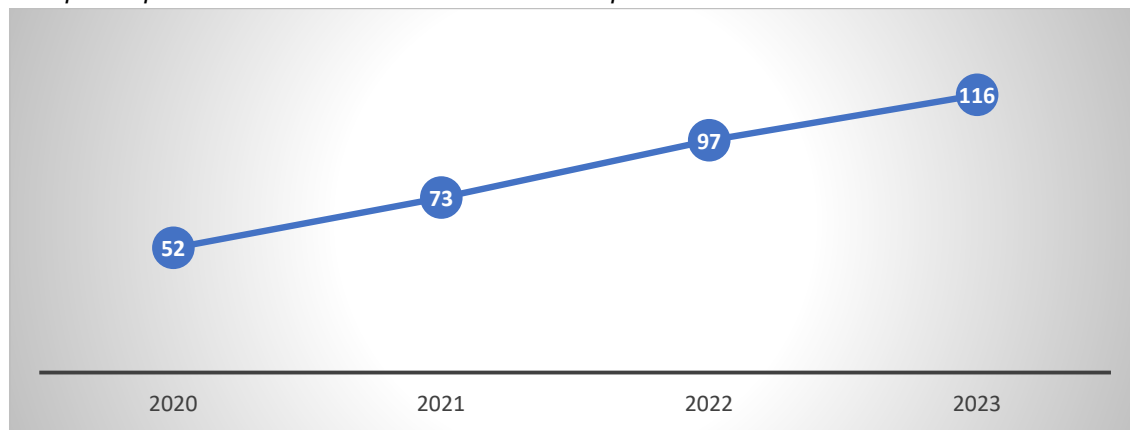
Usługa transportowa była świadczona pięcioma pojazdami przystosowanymi do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Osoby niepełnosprawne dowożone były m.in. do pracy, na uczelnię, rehabilitację, sklepów, restauracji, kina itp. W dni robocze tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:00 do 22:00 usługę świadczył pojazd I oraz II. Natomiast w godzinach od 6:00 do 18:00 usługę świadczył pojazd III, IV oraz V. W dni ustawowo wolne od pracy oraz soboty w godzinach od 8:00 do 20:00 usługę świadczył pojazd IV. W 2023 roku do skorzystania z usługi transportu specjalistycznego uprawnionych było **356 mieszkańców miasta Opola**, dla których wykonano **27 369 kursów**. Realizację zadania w latach 2019 - 2023 obrazują poniższe tabele:

Tabela: Liczba wykonanych kursów w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami - mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się

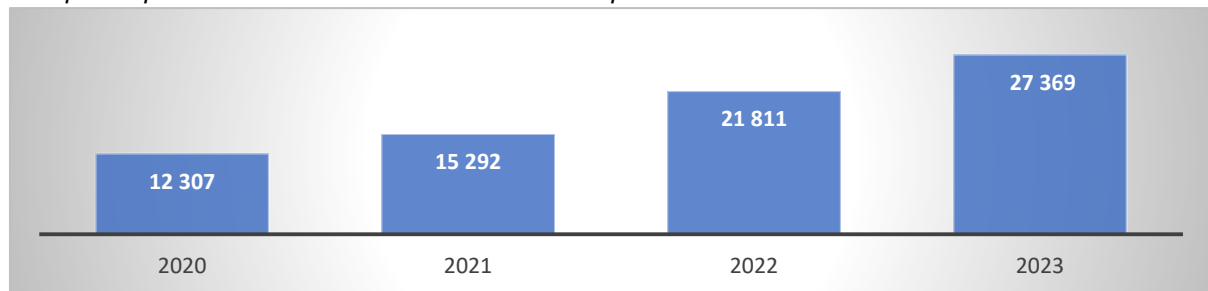
Miesiąc	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów	Liczba osób	Liczba kursów
	2019 r.		2020 r.		2021 r.		2022 r.		2023r.	
Styczeń	86	1664	84	1 533	29	605	81	1592	122	2352
Luty	84	1495	84	1 426	69	838	80	1556	122	2368
Marzec	95	1702	70	786	81	1 243	90	1957	135	2697
Kwiecień	92	1551	10	117	56	1 045	60	1757	120	2149
Maj	107	1495	12	266	101	1 328	93	1844	123	2359

Czerwiec	82	1268	60	1 205	95	1 391	92	1920	125	2324
Lipiec	74	1544	68	1 604	92	1 581	97	1875	122	2314
Sierpień	68	811	55	1 086	62	1 074	84	1378	96	2114
Wrzesień	89	1486	72	1 573	98	1 647	104	1973	113	2188
Październik	89	1617	55	1 463	108	1 549	108	2011	120	2314
Listopad	85	1212	26	634	101	1 494	109	2031	110	2316
Grudzień	76	1397	34	614	71	1497	92	1917	86	1874
Łącznie		17 242	-	12 307	-	15 292	-	21 811		27 369

Wykres 1. Średnia miesięczna ilość osób korzystających z usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami – mieszkańców miasta Opola

Wykres 2. Liczba kursów wykonanych w ramach usługi transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnościami – mieszkańców miasta Opola w latach 2020-2023

Na realizację zadania pn. „Świadczenie usług transportu specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych – mieszkańców miasta Opola mających trudności w poruszaniu się” w 2023 r. wydatковано z budżetu miasta Opola środki w wysokości 702 702,78 zł.

7. Uniwersytety III Wieku

Uniwersytety Trzeciego Wieku, czyli uczelnie dla osób starszych powstały na gruncie idei lifelong learning, czyli uczenia się przez całe życie. Głównym celem ich powstawania przy uczelniach wyższych i jednostkach samorządu terytorialnego jest ogólne kształcenie seniorów, a tematyka oferowanych zajęć jest różnorodna i zależy od wyłącznie od podmiotu prowadzącego oraz lokalnych potrzeb. W ramach wykładów, lektoratów językowych, warsztatów, a także wycieczek seniorom umożliwia się wieloaspektowy rozwój w szybko zmieniającym się otoczeniu. Ponadto uczestnicy zajęć zdobywają nowe, praktyczne umiejętności, które mają za zadanie ułatwić im codzienne funkcjonowanie w społeczności, a także są niezbędne do wykonywania pracy zawodowej. Dla opolskich seniorów od lat działalność prowadzą 3 Uniwersytety Trzeciego Wieku, które umożliwiają seniorom aktywny rozwój tj:

- „Akademia Młodych Serc” przy Politechnice Opolskiej,
- „UTW Zdrowia i Urody Seniora” przy Uniwersytecie Opolskim,
- „Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Opolu” pod patronatem naukowym Uniwersytetu Opolskiego.

UTW są inicjatorami wielu przedsięwzięć i wydarzeń na terenie miasta oraz organizatorami spotkań i wycieczek skierowanych do starszej części społeczeństwa. Dzięki ich aktywności uczestnicy mają możliwość zaangażowania się w życie społeczne, rozwijania swoich starych i nowych zainteresowań oraz zawarcia przyjaźni, co jest niezwykle istotne dla postrzegania siebie i swojej roli społecznej w okresie nieaktywności zawodowej.

8. Dobre praktyki realizowane na terenie Miasta Opola na rzecz seniorów

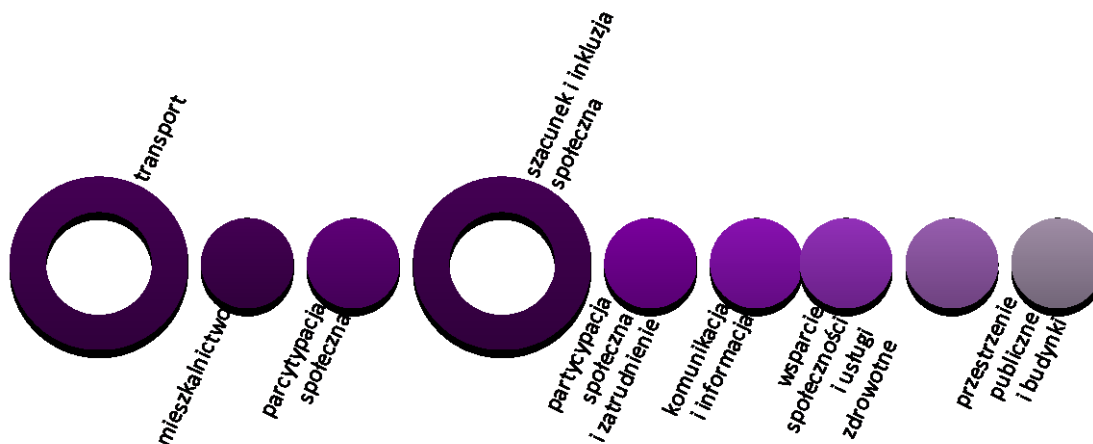
a) Certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „Miasto przyjazne starzeniu”

W 2019 r. Miasto Opole zostało wyróżnione certyfikatem Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „Miasto przyjazne starzeniu”.

Inicjatywa w sprawie przystąpienia Miasta Opola do Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu była inicjatywą oddolną. Przystąpienie miasta do sieci zaopiniowały Rada Seniorów Miasta Opola oraz Rada Miasta Opola, które pozytywnie odniosły się do składanej aplikacji.

Światowa Sieć „Miast Przyjaznych Starzeniu” skupia miasta różnej wielkości, znajdujące się w różnych częściach świata. Miasta łączy podobne podejście do polityki senioralnej – realizują szeroko rozumiane działania, mające na celu podniesienie jakości życia Seniorów. Członkostwo w „sieci” to przede wszystkim wiele korzyści dla miasta. Pozwala połączyć się z globalną siecią ekspertów miast przyjaznych starzeniu się, w tym najwyższych urzędników, menedżerów, jak i samych osób starszych. Członkostwo w sieci jest formą docenienia przez WHO miast i ich dotychczasowych działań w obszarze polityki senioralnej, a przez umożliwienie wymiany dobrych praktyk - realizowanych na rzecz poprawy jakości życia seniorów - także i motywacją do kontynuowania działań.

W 2007 roku ukazał się przewodnik Miast Przyjaznych Starzeniu (Global Age-friendly Cities: A Guide). Zostały w nim wskazane obszary, które według samych seniorów wymagają zmian, by udoskonalić w miastach proces aktywnego starzenia się społeczeństw. Wyróżniono osiem obszarów związanych z życiem w mieście przyjaznym starzeniu się, należą do nich:

Wśród dobrych praktyk, które zostały docenione przez światowych ekspertów WHO znalazły się:

- wprowadzenie Karty „Opolski Senior”;
- utworzenie Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu”;
- utworzenie Strony Internetowej dedykowanej seniorom: www.seniorwopolu.pl;
- utworzenie Programu Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera seniorów”;
- utworzenie Rady Seniorów Miasta Opola;
- działania kulturalne dedykowane seniorom, m.in. Opolskie Dni Seniora;
- działalność Klubów Seniora;
- działalność Domów Dziennego Pobytu;
- działalność Uniwersytetów III Wieku;
- uruchomienie „Telefonu Życzliwości 60+”;
- wprowadzenie „Koperty Życia”;
- powstanie gazety dedykowanej seniorom „Senior w Opolu”;
- działanie Poradni Geriatrycznej;
- usługa specjalistycznego transportu dla osób z niepełnosprawnościami, mających trudności w poruszaniu się;
- realizacja miejskich programów zdrowotnych skierowanych do osób starszych, tj.: program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy – badania densytometryczne, program bezpłatnych szczepień profilaktycznych przeciwko grypie.

Na stronie Internetowej WHO (<https://extranet.who.int/agefriendlyworld/age-friendly-practices/>) znajduje się profil Miasta Opola, na którym zamieszczane są informacje dotyczące działań na rzecz seniorów w Mieście Opolu.

b) Opolskie Dni Seniora

XXV Opolskie Dni Seniora zorganizowano w dniach 22-26 maja 2023 r. Święto było obchodzone pod hasłem „Sięgają gwiazd”.

W XXIV Opolskich Dniach Seniora uczestniczyło 1000 osób, które otrzymały „receptę” na aktywny i zdrowy styl życia oraz wzbogacili swoje życie o nowe pasje i cele, których rozwijanie powoduje większe samozadowolenie, spełnienie i akceptację otaczającego świata.

Organizacja Dni Seniora w Opolu miała na celu integrację środowiska osób z niepełnosprawnością, osób starszych, pobudzenie ich do aktywnego zdrowego stylu życia przy wykorzystaniu szerokiej płaszczyzny różnych zadań i działań, które są w stanie wykonać i w których mogą bez przeszkód uczestniczyć w bezpiecznych warunkach.

c) Opolski Telefon Życzliwości 60+

Telefon obsługiwany jest od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30 (nr tel. 77 441 23 70 lub tel. 517 607 990) – przeznaczony dla Seniorów z Opola chcących porozmawiać o nurtujących ich problemach, szukających porady czy życzliwej osoby do rozmowy. Opolski Telefon Życzliwości ma być antidotum na samotność oraz pozyskanie informacji dla osób w wieku 60+. Opolski Telefon Życzliwości 60+ obsługuje grupa wolontariuszy. W 2023 roku z Telefonu Życzliwości skorzystało około 1075 osób.

d) Współpraca z Klubami Seniora

W 2023 r. na terenie Miasta Opola działało **29** Klubów Seniora, których siedziby zlokalizowane są w różnych dzielnicach miasta Opola. Kluby Seniora to miejsca dla osób, które nadal są pełne pasji i zaangażowania. Każdy aktywny senior znajdzie tam bogatą ofertę zajęć, które wypełnią mu wolny czas. Kluby Seniora powstają najczęściej przy domach kultury, uniwersytetach, ośrodkach pomocy, a nawet parafiach. W dużej mierze ich działalności zawdzięczamy aktywizowanie osób starszych. Korzystając z oferty klubu, seniorzy poznają nowe osoby i rozwijają swoje zainteresowania.

W 2023 r. Miasto Opole udzieliło wsparcia finansowego **29** Klubom Seniora, którym przysługiwała łączna kwota 75 000,00 zł na realizację swoich działań m. in. z zakresu:

- aktywowania środowiska seniorów do wspólnego i zorganizowanego spędzania czasu wolnego,
- organizowania spotkań tematycznych,
- organizowania wycieczek krajoznawczych,
- organizowania wycieczek kulturoznawczych,
- organizowania imprez okolicznościowych,
- organizowania różnego rodzaju grup zainteresowań,
- nawiązywania kontaktów z innymi Klubami Seniora miasta Opola,
- wspierania i propagowania różnych form działalności twórczej seniorów,
- upowszechniania zdrowego trybu życia – ochrona i promocja zdrowia,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- wspierania inicjatyw umożliwiających aktywny udział seniorów w życiu ich otoczenia,
- działań na rzecz zwiększenia udziału i aktywności seniorów w życiu społecznym.

Rada Seniorów Miasta Opola opiniowała wnioski i harmonogramy wydatkowania środków finansowych przez Kluby Seniora.

e) Koperta życia

Opolscy seniorzy w wieku 60+ mogą otrzymać specjalną plastikową „Kopertę życia”, w której zamieszczona jest karta informacyjna pozwalająca w razie interwencji pogotowia ratunkowego szybko dotrzeć do informacji o przebytych przez pacjenta chorobach, uczuleniach czy przyjmowanych lekach. Akcję organizuje Miasto Opole. W zestawie, jaki otrzymują osoby starsze, znajduje się formularz, który należy wypełnić danymi osobowymi posiadacza oraz numerami kontaktowymi do osób, które należy powiadomić w razie wypadku. Niezbędne jest również opisanie swojego stanu zdrowia, przebytych chorób i rubryki dotyczącej aktualnie przyjmowanych leków, które będą ważne tylko wypełnione przez lekarza pierwszego kontaktu i opatrzone jego pieczęcią. Zapisy karty należy aktualizować co pół roku. Do koperty dołączone są niezwykle ważne czerwone naklejki. Jedną z nich należy umieścić na wewnętrznej stronie drzwi wejściowych, drugą w miejscu, gdzie znajduje się Koperta Życia - domyślnie powinna to być lodówka. W chwili wejścia do mieszkania ratownicy szybko zorientują się, że takowy dokument znajduje się w domu pacjenta. W 2023 roku wydano ok **224 „Kopert Życia“**.

9. Działalność Zespołu ds. Programów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Opolu

W ramach działalności Zespołu ds. Programów w roku 2023 złożono **32** wnioski do konkursów ogłaszanych przez podmioty zewnętrzne, z czego 16 przeszło do realizacji, a 4 są w trakcie oceny. Konkursy te były ogłaszane zarówno przez instytucje publiczne (np. Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Urząd Miasta Opola), jak i podmioty prywatne, w tym stowarzyszenia i fundacje. Także źródła finansowania projektów były różnorodne. Ubiegano się zarówno o środki europejskie, budżetu państwa, jednostek samorządu terytorialnego, jak i prywatne.

Część ze złożonych projektów była konstruowana na zasadzie współpracy partnerskiej, szczególnie z organizacjami pozarządowymi. Wynikało to z określonych w regulaminach konkursów warunków ubiegania się o dofinansowanie. Niemniej każdorazowo pracownicy MOPR w Opolu angażowali się w opracowywanie założeń projektów.

Lp.	Tytuł projektu	Instytucja ogłaszająca konkurs/ Nazwa programu	Opis projektu	Partnerstwo	Wyniki oceny
1.	Kulturalna Prywatka 2 w Opolu	Urząd Miasta (dalej: UM)/Konkurs ofert na wsparcie w 2023 r. realizacji zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Celem projektu jest integracja i aktywizacja, ukazanie pozytywnego wizerunku seniorów, a także co niezwykle istotne, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i kulturalnemu z uwagi na wiek. Dodatkowym ważnym celem jest promowanie	Lider: Stowarzyszenie "Bursztynowe Serca" w Opolu Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole	Realizacja w okresie 01.03.2023 – 31.08.2023 ; wartość projektu: 4 000 ,00 zł

			uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych jako wartościowej formy spędzania czasu wolnego oraz wzbogacenie życia kulturalnego w Opolu.		
2.	Aktywizacja seniorów w CASie	UM/Konkurs z zakresu działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu - CAS)	Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu oraz aktywizacja społeczna osób starszych z Opolu.	Lider: Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć” Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole	Realizacja w okresie 01.03.2023 – 31.12.2023 ; wartość projektu: 17 000 ,00 zł
3.	Złota Rączka dla Seniora	UM/Konkurs w zakresie działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym	Celem projektu jest pomoc w drobnych naprawach w miejscu zamieszkania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami z terenu miasta Opole, którym często trudno jest poradzić sobie z domowymi naprawami, a nie zawsze mogą liczyć na wsparcie bliskich osób.	Lider: Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego „Chciej Chcieć” Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole	Realizacja w okresie 22.05.2023 – 31.08.2023 ; wartość projektu: 10 000 ,00 zł
4.	NIE- wykluczamy- działamy	Konkurs Nowe FIO edycja 2023	Celem projektu jest podniesienie jakości życia osób 60+ i bezrobotnych zamieszkujących w Opolu poprzez realizację działań aktywizacyjnych i integracyjnych o charakterze twórczym oraz propagowanie technik stolarsko-krawieckich.	Lider: Grupa nieformalna z Patronem - Stowarzyszenie Chciej Chcieć w Opolu Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole-Centrum Senior	Realizacja w okresie 01.06.2023- 31.10.2023 ; wartość projektu: 6 000 ,00 zł
5.	Kuchnia dla seniora	UM,WO/konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wsparcia rozwoju instytucjonalnego i infrastrukturalnego w 2023 roku pn. „Nowoczesna infrastruktura dla NGO w Opolskim”,	Celem projektu jest zakup niezbędnego sprzętu gastronomicznego i mebli ze stali nierdzewnej, który jest niezbędny żeby kuchnia w Domu Dziennego Pobytu “Złota Jesień” mogła funkcjonować	Lider: Stowarzyszenie "Bursztynowe Serca" w Opolu Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole DDP Złota Jesień	Realizacja w okresie 01.06.2023- 31.08.2023 ; wartość projektu: 10 000,00 zł
6.	Stawiamy na seniora z Opolu	CDO - Inicjatywa Lokalna 2023	Celem głównym inicjatywy jest poprawa jakości życia (kondycji psychofizycznej i rozwój umysłowy) osób	Lider Katarzyna Kochalska	Realizacja w okresie 01.09.2023 – 21.12.2023 ;

			starszych poprzez wskazanie alternatywnej formy spędzania czasu wolnego jaką są zajęcia taneczne i zajęcia rękodzieła z filcu.	Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole-Centrum senior	wartość projektu: 10 000,00 zł
7.	Uczymy i bawimy - zajęcia dla seniorów	CDO - Inicjatywa Lokalna 2023	Celem głównym inicjatywy jest poprawa jakości życia (kondycji psychofizycznej i rozwój umysłowy) naszych seniorów poprzez wskazanie alternatywnej formy spędzania czasu wolnego jaką są zajęcia tańca bachaty i nauka j. angielskiego.	Lider Małgorzata Jarosz-Basztabin Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole-Centrum senior	Realizacja w okresie 01.09.2023 – 21.12.2023 ; wartość projektu: 9 900,00 zł
8.	Kuchnia dla seniorów	UM WO/Konkurs 19a-Działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a.	Celem projektu jest zakup i mebli ze stali nierdzewnej, który jest niezbędny żeby kuchnia w Domu Dziennego Pobytu "Złota Jesień" mogła funkcjonować	Lider: Stowarzyszenie "Bursztynowe Serca" w Opolu Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole DDP Złota Jesień	Realizacja w okresie 31.10.2023-10.12.2023 ; wartość projektu: 4 900,00 zł
9.	VI Opolska Olimpiada Sportowa Osób Starszych z Niepełnosprawnością	UM.WO/Konkurs 19a-Ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 i 567)	Celem głównym jest przełamywanie biernych postaw społecznych poprzez propagowanie zdrowia, postaw sportowego i aktywnego trybu życia oraz czynnego spędzania czasu wolnego wśród seniorów (w tym głównie z niepełnosprawnością) z woj. opolskiego w ramach udziału w wydarzeniu.	Lider: Fundacja Spinacz Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole	Realizacja w okresie 02.10.2023-30.11.2023 ; wartość projektu: 10 000,00 zł
10.	Kuchnia dla seniorów	UM,WO/Konkurs 19a-Działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a.	Celem projektu jest zakup i mebli ze stali nierdzewnej, który jest niezbędny żeby kuchnia w Domu Dziennego Pobytu "Złota Jesień" mogła funkcjonować	Lider: Stowarzyszenie "Bursztynowe Serca" w Opolu Wsparcie merytoryczne: MOPR Opole DDP Złota Jesień	Realizacja w okresie 11.12.2023-31.12.2023 ; wartość projektu: 9 900,00 zł

10. Aktywizacja zawodowa osób starszych w Mieście Opole

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu, których liczba w końcu grudnia 2023 r. wyniosła **2 225 osób**, 178 (tj. 8,0 %) stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej. Wśród osób pow. 60 roku życia były 124 osoby długotrwale bezrobotne (69,7 % osób pow. 60 r.ż.) oraz 31 osób z niepełnosprawnościami (17,4 %). W grupie 60-latków są tylko mężczyźni z uwagi na wiek emerytalny kobiet.

Aktywizacja w 2023 roku osób w wieku 60 lat i więcej:

- 1 osoba została skierowana na staż;
- 10 osób zostało skierowanych do prac społecznie użytecznych;
- 1 osoba podjęła pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia na zatrudnienie bezrobotnego pow. 50 roku życia
- 2 osoby skorzystały z porad indywidualnych;
- 1 osoba skorzystała z porady grupowej;
- 4 osoby skorzystały z grupowego spotkania informacyjnego.

W 2023 roku zanotowano 210 rejestracji osób pow. 60 roku życia oraz 284 wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych, w tym m.in. z powodu:

- osiągnięcia wieku emerytalnego – 85 osób;
- podjęcia pracy – 73 osoby;
- przyznania świadczenia przedemerytalnego – 7 osób;
- nie stawienia się w PUP – 34 osoby;
- na własny wniosek – 15 osób;
- rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej – 1 osoba;
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych – 3 osoby.

W celu doskonalenia aktywnej polityki rynku pracy mającej na celu aktywizację zawodową osób w wieku senioralnym pod koniec roku 2023 po okresie zawieszenia w związku epidemią COVID-19 została wznowiona działalność **Senioralnego Centrum Pracy**. Głównym założeniem projektu było stworzenie miejsca w którym osoba w wieku senioralnym, która chce być aktywna zawodowo, spełniać się, rozwijać i realizować, uzyska szeroko rozumiane wsparcie w procesie rekrutacji. Natomiast pracodawca uzyska możliwość zatrudnienia pracownika na wolne stanowisko pracy.

Przeprowadzona kampania promocyjno-informacyjna umożliwiła dotarcie do szerokiego grona osób w wieku senioralnym, z którego 49 osób zadeklarowało chęć korzystania z usług SCP w celu aktywnego poszukiwania pracy. Dzięki utrzymywaniu stałego kontaktu przez pośredników pracy z klubami seniora, domami dziennego pobytu oraz

organizacjami zrzeszającymi seniorów coraz większa rzesza osób, które są w wieku senioralnym kontaktuje się z pracownikami centrum aby poszukiwać zatrudnienia.

W Senioralnym Centrum Pracy realizujemy oferty pracy głównie w niepełnym wymiarze czasu pracy np. na ½ etatu, w ramach umowy zlecenia. Są to prace pomocnicze, sezonowe, które w założeniu mają uzupełnić braki kadrowe pracodawcy na wskazanych stanowiskach pracy a jednocześnie umożliwić seniorom podjęcie zatrudnienia dzięki któremu w dalszym ciągu pozostaną aktywni zawodowo jak również wspomogą swój budżet.

11. Działalność Organizacji Pozarządowych na rzecz seniorów

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Prezydent Miasta Opola ogłosił konkurs na realizację zadania publicznego pod nazwą:

1. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”:

Celem realizowanych zadań zleconych do realizacji NGO była **Integracja i zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym** poprzez m.in.:

- organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami wspierających ich aktywność społeczną,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby,
- wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz prowadzenie i wspieranie inicjatyw na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami i przeciwdziałania ich dyskryminacji.

W ramach konkursu złożono 9 ofert, z tego: wybrano do realizacji 1 ofertę. Pozostałe projekty z uwagi na: negatywną ocenę formalną (1 oferta) oraz brak środków przy osiągnięciu wystarczającej punktacji (7 ofert) nie zostały zakwalifikowane do realizacji.

Tabela: Konkurs na realizację zadania publicznego pn. „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji
1	Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem	XXII Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych	50 000,00 zł

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób a niepełnosprawnościami	Ilość złożonych ofert	liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które
-----	--	-----------------------	---

			otrzymały środki finansowe
2017	80.000,00	16	6
2018	80.000,00	20	7
2019	73.000,00	15	6
2020	48.750,00	13	5
2021	69.984,06	14	4
2022	60.000,00	9	3
2023 r.	50.000,00	9	1

2. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym:

Celem zadań zleconych do realizacji NGO była **Aktywizacja i integracja osób w wieku emerytalnym w życiu społecznym** poprzez m.in.:

- organizowanie imprez i zajęć kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych wspierających aktywność społeczną osób w wieku emerytalnym,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla seniorów,
- podniesienie kompetencji seniorów poprzez uczestnictwo w kursach językowych (kurs z języka niemieckiego oraz kurs z języka angielskiego) oraz kursach komputerowych.

W ramach konkursu złożono 7 ofert, z tego: 3 oferty z uwagi na nieuzyskanie odpowiedniej ilości punktów (mniej niż 50% możliwych) nie zakwalifikowano do realizacji. Wobec powyższego Prezydent w ramach konkursu zlecił realizację 4 zadań publicznych na łączną kwotę 29 420 zł. Nierozdysponowane w konkursie środki w wysokości 580 zł zostały niewykorzystane i przekazane do budżetu Miasta Opola.

Lp.	Podmiot	Nazwa zadania	Wykorzystana kwota dotacji (w zł)
1	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Środowiska Lokalnego Chciej Chcieć	Złota Rączka - pomocne Opole	9 996,74
2	Fundacja BluesOpole	Pogoda na piosenkę- dzieciaki dla seniorów	6 000,00
3	Europejskie Stowarzyszenie Promocji Aktywności Ruchowej 50 +	Aktywny senior	3 300,00
4	Fundacja Psychoedukacji INTRA	Wiek to tylko liczba	10 053,58
Razem:			29 350,32

Rok	Wysokość środków finansowych na powierzenie realizacji przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty zadań publicznych z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym	Ilość złożonych ofert	liczba organizacji pozarządowych i innych uprawnionych podmiotów, które otrzymały środki finansowe
2017	24 500,00 zł	10	4
2018	24 247,74 zł	11	5
2019	29 939,33 zł	21	4
2020	30 000 zł	10	4
2021	0 zł	0	0
2022	39 991,70	9	2
2023	29 350,32 zł	7	4

12. Podsumowanie

W Opolu osoby starsze są niezwykle ważnym partnerem władz samorządowych. Aktywnie uczestniczą w opracowaniu i realizacji polityki rozwoju miasta, w tym polityki senioralnej. Jest ona rozumiana jako skoordynowany system działań na rzecz seniorów i jednocześnie jest jednym z głównych elementów polityki społecznej Miasta Opola.

Miasto Opole od kilkunastu lat podejmuje rozmaite działania ukierunkowane na zapewnienie godnego starzenia się poprzez poprawę jakości życia oraz tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych. Uchwałą Rady Miasta Opola z dnia 30 listopada 2017 r. został przyjęty **Program Polityki Senioralnej Miasta Opola na lata 2018-2022 „Opole Seniorom”**, który był pierwszym w historii samorządu Opola dokumentem ujmującym w sposób kompleksowy kwestie senioralne. W 2019 roku otrzymaliśmy certyfikat Światowej Organizacji Zdrowia WHO „Miast Przyjaznych Starzeniu”. Światowa sieć „Miast Przyjaznych Starzeniu” skupia miasta różnej wielkości, znajdujące się w różnych częściach świata. Miasta łączy podobne podejście do polityki senioralnej – realizują szeroko rozumiane działania, mające na celu podniesienie jakości życia Seniorów. Członkostwo w sieci jest formą docenienia przez WHO miast i ich dotychczasowych działań w obszarze polityki senioralnej, a przez umożliwienie wymiany dobrych praktyk, realizowanych na rzecz poprawy jakości życia seniorów, także i motywacją do kontynuowania działań.

Do głównych działań Miasta Opola w zakresie polityki senioralnej zaliczamy:

- Działalność Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu” oraz Centrum Aktywizacji Społecznej
- Działalność Rady Seniorów Miasta Opola
- Działalność Domów Dziennego Pobytu
- Realizacja Karty „Opolski Senior” oraz Koperty Życia
- Usługi świadczone w środowisku, w tym m. in. usługa teleopieki
- Współpraca z Klubami Seniora oraz Uniwersytetami III Wieku
- Dofinansowanie transportu specjalistycznego dla osób z niepełnosprawnością
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, realizowanie zadań dedykowanych seniorom w ramach Inicjatywy Lokalnej oraz Budżetu Obywatelskiego
- Realizacja usług społecznych dedykowanych osobom starszym m.in.: Opieki wytchnieniowej w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Opieka wytchnieniowa”, asystenckich dla osób z niepełnosprawnością w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Złota Rączka dla seniora
- Realizację wydarzeń integracyjno – edukacyjnych m.in. Opolskie Dni Seniora, Śniadanie Wielkanocne, Opolskie Dni Osób Niepełnosprawnych, Światowy Dzień Ubogich
- Realizacja programów polityki zdrowotnej
- Realizacja Programów finansowanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W dniu 26 stycznia 2023 r. Rada Miasta Opola uchwaliła **Program Polityki Senioralnej miasta Opola na lata 2023-2025 pn. „Opole wspiera Seniorów”**. W Programie Polityki Senioralnej określiliśmy następującą wizję: **„Opole wspiera Seniorów na każdym etapie starzenia się”**.

Chcemy nadal rozwijać infrastrukturę i katalog usług skierowany do najstarszych mieszkańców Opola. Nadal będziemy dążyć do tego, aby Opole było miastem ludzi tolerancyjnych, życzliwych i otwartych na potrzeby osób starszych oraz potrzebujących pomocy. Zamierzeniem władz miasta Opola jest integracja społeczna wszystkich mieszkańców Opola bez względu na wiek, sprawność fizyczną i sytuację ekonomiczną. Misją

Programu jest umożliwienie realizatorom lokalnej polityki społecznej dalsze świadczenie skoordynowanych i kompleksowych działań w stosunku do seniorów, przez zapewnienie im godnych i bezpiecznych warunków życia i rozwoju w zintegrowanym lokalnym środowisku. Nadal będziemy prowadzić skuteczną politykę senioralną opartą na poszanowaniu godności, dialogu i partycypacji społecznej mieszkańców. Celem głównych nowego Programu jest projektowanie przestrzeni oraz tworzenie produktów i usług uwzględniających potrzeby zróżnicowanych wiekowo grup mieszkańców. Żeby to zrealizować, określiliśmy następujące cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu świadomości seniorów na temat działań podejmowanych przez miasto na rzecz seniorów i we współpracy z seniorami;
2. Podniesienie poziomu aktywności społecznej seniorów;
3. Zwiększenie dostępności osób starszych do systemu opieki zdrowotnej, rehabilitacji i profilaktyki;
4. Rozszerzanie pakietu usług społecznych realizowanych na rzecz seniorów oraz oferty pomocowej;
5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury pomocy społecznej dedykowanej seniorom;
6. Wspieranie przedsięwzięć na rzecz kształtowania świadomości społecznej dotyczącej starości i procesu starzenia się.

Podczas prac nad Programem opracowaliśmy tzw. „7-kę dla Opolu”, która stanowi trzon zasad polityki senioralnej na lata 2023-2025 oraz wyznacza kierunki działań, jakimi kierujemy się w prowadzonej polityce senioralnej. W mieście Opolu seniorzy są postrzegani jako osoby z potencjałem. Zdajemy sobie sprawę, że ważna jest aktywizacja społeczna i zawodowa seniorów. Natomiast planowanie oferty dla seniorów musi uwzględniać specyfikę, złożoność oraz zróżnicowanie potrzeb i problemów osób starszych. Główną wartością wyznaczającą perspektywę najbliższych miesięcy i lat będzie szeroko rozumiane bezpieczeństwo mieszkańców.

Miasto przyjazne dorastaniu i aktywnemu starzeniu się to miasto dbające o wszystkich mieszkańców. Jednak grupą wymagającą szczególnego wsparcia są seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Odpowiedzialny Samorząd to ten, który wspiera takie osoby. Kreowanie zmian w przestrzeni miasta, z uwzględnieniem potrzeb tej grupy mieszkańców i ich opiekunów jest ważnym wyzwaniem. Dostępność miast w różnych skalach przestrzennych odgrywa coraz większe znaczenie. Nasze oczekiwania są proste – dotrzeć do celu jak najszybciej, bezpiecznie i w odpowiednich warunkach. Wciąż jest wiele do zrobienia w tym obszarze. Dlatego też będziemy promować i realizować działania na rzecz poprawy dostępności miasta – przestrzeni publicznych i budynków. Projektowanie przestrzeni oraz tworzenie produktów i usług uwzględniających potrzeby zróżnicowanych grup mieszkańców jest niezwykle ważne.

Szczególnym wyzwaniem w najbliższych latach będzie tworzenie warunków do tego, aby miasto było przygotowane na zmieniającą się rzeczywistość. Może być nas mniej, pewne jest jednak to, że będziemy starsi. To z czym będziemy musieli się w dłuższym horyzoncie zmierzyć to przede wszystkim zmiana struktury potrzeb, a także projektowanie rozwiązań, produktów, usług wynikających i uwzględniających potrzeby dorastającego oraz starzejącego się społeczeństwa.

Osiągnięcie sukcesu w tym obszarze wymaga szeregu skoordynowanych działań, praktycznie w każdej sferze życia miasta. Szczególną uwagę będziemy zwracać na działania

prozdrowotne. Dążyć będziemy do sprawnego funkcjonowania publicznych zakładów zdrowotnych, rozwoju grupowych specjalistycznych praktyk lekarskich (zespołów lekarzy uzupełniających się specjalności), rozwoju placówek wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego, a także do rozwoju telemedycyny. Ponadto, biorąc pod uwagę rzeczywiste potrzeby seniorów, zadbamy o bezpieczeństwo w zakresie zdrowia i zdrowego starzenia.